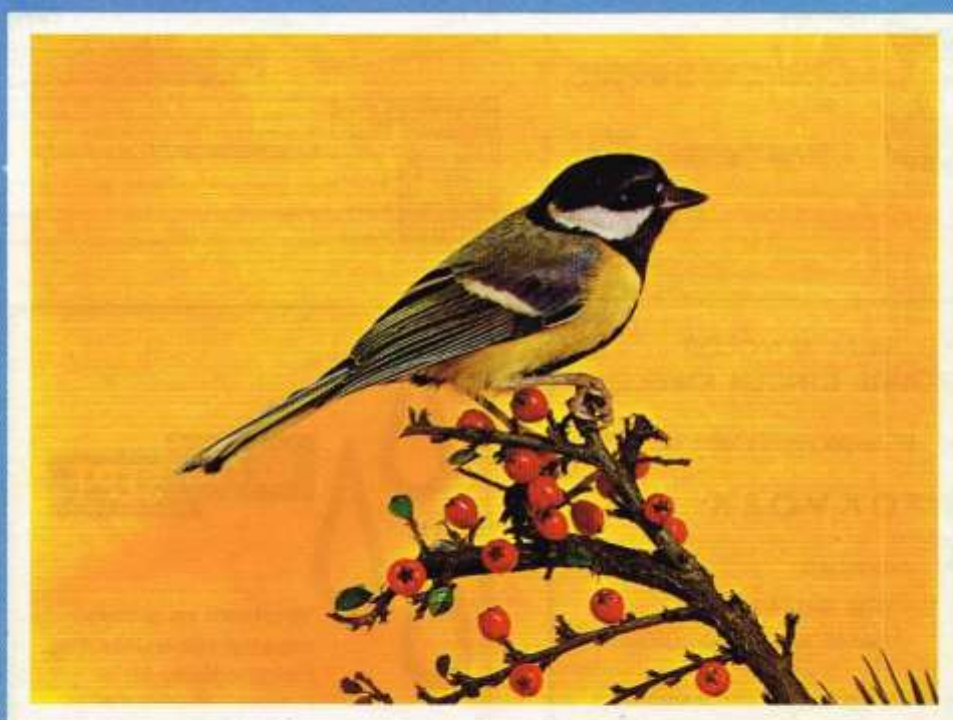

ONZE VOGELS

31e JAARGANG No. 3, MAART 1970

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

Ussel

De

HET ORIGINELE

natuurlijke pigmento
liquido voor rode kanaries

IS

Necareco

Het is het niet te overtreffen Italiaans product, gebruikt door kwekers in de gehele wereld, dat honderden imitaties op de markt heeft.

Vraagt Uw leverancier om het product in de originele verpakking van 30 of 170 cc.

HET IS EEN PRODUCT GEGARANDEERD DOOR HET MERK ENCA - UGHE (ITALIË)

**WILT U VOLOP
GEZONDE JONGEN KWEKEN?**

Geef de oudervogels dan dagelijks

OPFOKVOER „K.O.”

Licht verteerbaar
Volledig gevitamineerd
Bevat alle bouwstoffen

Ook verkrijgbaar in een samenstelling MET ZUIVER PLANTAARDIG CAROTEEN voor alle roodfactorige vogels.

Verkrijgbaar bij Uw speciaalzaak.

Vraagt gratis monster en folder bij:

Fa. JAN D. KAPPELLE & ZN.
DEVENTER

Postbus 2 - Tel. 05700 - 1 39 27

NIEUW! **PARADISO - KOMECO
ZELFBOW VOLIERES**

Geheel metalen zelfbouw kamervolières van genormaliseerde elementen. Steeds uit te breiden en onder te verdelen. Twee standaard-uitvoeringen met oneindig veel combinatiemogelijkheden. Het past altijd! Gegarandeerd!

PARADISO-KOMECO VOLIERE geen kool, maar een echte vogelwoning!

Roestvrij, morsvrij, en hygiënisch. Waterdichte schuiflade. Gemakkelijk toegankelijk, veilig af te sluiten. Geen zichtbelemmering!

Montage? Het werk van een ogenblik. Geen gereedschappen nodig!

Stuur de BON of schrijf een briefkaart aan:

Metaalwarenfabriek Huiskamp x.v.
KOMECO - DIVISION
POSTBUS 52 te ALKMAAR

PARADISO BON Zend mij Uw rijk geïllustreerde prospectus met technische beschrijving en prijzlijst van de **PARADISO-KOMECO ZELFBOW VOLIERES**

Naam:

Adres:

Plaats:

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest virusziekten en infecties. Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden: enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

Jssel

De

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Dr. Kuyperstr. 10, Breda, Telefoon (01600) 36137.

Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, Telefoon (010) 261990.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, Telefoon (05760)-18651.

2e Secretaris: J. M. Hoebens, Hoofdstraat 5, Horst, Telefoon (04709)-1264.

2e Penningmeester: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel.

Leden: C.E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom.

W. J. Derksen, Hogelandsingel 70, Enschede, Telefoon (05420)-18137.

W. G. Donk, Bergweg 37, Lochem, Telefoon (05730)-2107, na 18 uur.

J. C. Vos, Brallestraat 2, Grave, Telefoon (08860)-2978.

Chr. Walraven, Abt. Ludolfweg 136, De Bilt, Telefoon (030)-761208.

Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Coehoornstraat 40, Bergen op Zoom.
Postbus 74, Gronn., 1148324, telefoon (01640) 5007.
Geopend: 8.00 - 17.30 uur. Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden. De contributie bedraagt in dit geval f 12,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

Adressen speciaalclubs N.B.v.V.

Nederlandse Parkieten Club
secretaris: H.L.L. Hoedemaker
Cobbe Pulskenslaan 14 Tilburg, tel. 04250-35747
contributie: f 12,50 per jaar, inkomgeld f 5,-

Nederlandse Zebra-vinken Club
secretaris: B.L. v.d. Stroom
Mgr. Dr. H. Poelslaan 1 Amstelveen-Bovenkerk
contributie: f 10,- per jaar, inkomgeld f 5,-

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries
secretarisse: Mavr. M.T. Paapen- v. Mourik
Officiersweg 24 Epe (Gelderland)

inlichtingen bij de secretariaten der speciaalclubs en het bondsbureau.

opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan het bondsbureau.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling
Binnenland f 10,- per jaar, Buitenland f 11,- per jaar.
Buitenland per luchtpost extra tarief volgens P.T.T.-kosten.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen — leden en abonnees op „Onze Vogels” van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van f 5,- per advertentie.
Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod”.

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich.

Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

Ontwerp en druk: Steens NV, boekdruk/offset, postbus 59 — Schiedam — Tel. (010) 260640.

ONZE VOGELS

Maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers
31e jaargang no. 3, maart 1970
oplage 45.000 ex.

Redactie:

C. E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom, tel.: (01640) - 6314
P. Rijnders, Kometenlaan 81, Bilthoven, tel.: (030) - 782761
Chr. Walraven, Abt Ludolfweg 136, De Bilt, tel.: (030) - 761208

Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op 31 maart 1970

INHOUDSOPGAVE

pag.

De oranje-rood isabel	101
Staarten	103
Grasparkieten	104
Ektoparasieten	106
Glosterkanaries	108
Vogelleven in de winterse polder	110
De ransuil	112
Braakballen	113
Bondskampioenschappen 1970	115
Gordelgrasvinken	116
Onkruidzaden	117
Nieuws uit het dierenpark Wassenaar	119
De geelstuit edelzanger	120
De koolmees	122
Kroonduiven	124
Goudbukjes	125
De Parasolvogels	126
De vink	127
Het lied van de Harzer-zangkanarie	129
Wereld Natuurfonds	131

Voorpagina: Koolmees, zie artikel op pagina 122

Wassel

De

De oranje-rood isabel

door W.D.H.Spijker

Oranje-rood isabel, intensief

In weerwil van het feit dat de goud en zilvertinten momenteel fel op komen zetten, is de oranje-rood isabel nog steeds een zeer geliefde kleur. Geen wonder, in de perfectie gefokt, is deze vogel een werkelijk fraaie verschijning.

Om perfect te zijn moet de vogel vanzelfsprekend wel aan een aantal eisen voldoen. Op de grootte en vorm mag natuurlijk niets aan te merken zijn.

Het moet mij van het hart dat we in deze klasse nogal eens kleine vogeltjes tegen komen. Dikwijls laten liefhebbers zich verleiden deze kleintjes aan te houden, omdat het vaak deze kleintjes zijn welke een prachtige doorkleuring bezitten.

Bij de selectie van onze fokvogels zouden we eigenlijk onze ogen moeten sluiten, en de vogels in de hand nemen. Wanneer we dan werkelijk een vogel voelen dan heeft het dier de eerste fase van de selectie doorstaan. Het spreekt vanzelf, dat gewogen en te licht bevonden dieren, zonder aanzien des kleurs, zonder pardon uitgeschakeld dienen te worden voor de broedkooi.

Na al deze wat algemene inleiding, gaan we eens bezien aan welke eisen de oranje-rood isabel moet voldoen. In de eerste plaats hebben we te maken met een pigmentvogel. Nu is het zo, dat bij een keuring in het totaal 50 kleurpunten ter beschikking zijn, maar liefst 30 voor het pigment en slechts 20 voor de bijkleur. Dit houdt in, dat het pigment een zeer belangrijke plaats inneemt. Met pigment bedoelen we in de eerste plaats de bestreping. Aangezien de isabel de lichtste kleur in de normale kleurtrap is, moet de bestreping zeer licht, opgebleekt bruin zijn. Erg belangrijk is verder dat die streepjes zo fijn, smal mogelijk zijn. Vooral ook niet te lang.

Deze smalle en korte streepjes moeten zich niet alleen op het rugdek bevinden, maar eveneens in de flanken. Lichte flanken is iets wat zonder meer punten aftrek geeft. Een keurmeester ziet hier streng op toe. Ook zal hij punten aftrek toepassen indien de rug en flankstreepjes te donker van kleur, te breed en/of te lang zijn. Het is eveneens fout wanneer zich tussen de streepjes een hoeveelheid vloeiend bruin (feo-melanine) bevindt. Dit bruin geeft de vogel een te donker uiterlijk, en doet dus afbreuk aan de totaalkleur.

De zachte isabelkleur komt het best tot zijn recht wanneer het pigment minimaal, d.w.z. het bruin van de streepjes zo licht mogelijk, opgebleekt bruin is. De streepjes kort en smal, en vooral geen bruin tussen de streepjes.

Het komt nogal eens voor dat de vleugel en staartpennen sterk opgebleekt, soms nagenoeg wit zijn. Dit is een grove fout. Eis is dat in deze pennen ook een zeer lichte bruine kleur aanwezig is. Te lichte pennen kunnen op tweeërlei wijzen veroorzaakt worden.

Ten eerste door een te ver door gevoerde te reductiefactor. Dit is nogal eens het geval met vogels uit onoordeelkundige paringen. Een andere oorzaak van de z.g. uitgeloopte pennen is de opblekende werking van de zon. Vooral in streken waar men over veel ruimte beschikt, huisvest men de vogels nogal eens in nagenoeg open volièren. In dit laatste geval heeft de zon vrij spel op vogels. Als zij dan na een heerlijk bad genomen te hebben, kletsnat in het zonnetje gaan zitten, zal door de werking der zonnestralen, het pigment sterk verbleken. Vooral het zeer lichte bruin van de isabellen is hiervoor sterk gevoelig. Een beetje zonneschijn kan echt geen kwaad, maar het is sterk af te raden dergelijke zwakke kleuren de gehele dag aan de brandende zon bloot te stellen.

De benaming oranjerood isabel, zonder nadere aanduiding, geeft aan, dat we met een intensieve vogel te maken hebben. De officiële benaming is dus oranjerood isabel, maar in het spraakgebruik bezigen we dikwijls de toevoeging-intensief.

Zoals dit bij elke andere intensieve het geval is, moet ook de oranjerood isabel volledig intensief zijn. Doorgekleurd tot in de uiterste topjes van de bevedering.

Een vogel welke niet vol intensief is zal dit vooral tonen op zijn rug en in de hals. Op deze plaatsen is dan een witachtig waasje waar te nemen. Al naar gelang van een mindere graad van de intensiefactor, zal deze waas sterker worden.

In dat geval spreken we van een vogel welke melig op de rug is, soms zelfs over het gehele lichaam. Deze meligheid doet de bijkleur, het oranjerood nogal afbreuk, en dient derhalve vermeden te worden.

Voor het fokken van goede intensieve, moeten we de zwaar schimmelvogels geheel uitsluiten. Het best kunnen we een normale, vol intensieve, paren aan een z.g. half intensieve. Half intensief wil zeggen dat de vogel niet intensief genoeg is om echt vol intensief te zijn, maar aan de andere kant veel te weinig schimmel bezit om voor een ideale schimmelvogel door te gaan. Vlees nog vis zou men kunnen zeggen. Het zijn die vogels welke op het keurbriefje de bemerking „veel te intensief aan kop en borst” krijgen. Een minder goede t.t.vogel dus, maar in vele gevallen een uitgesproken fokvogel.

De isabel dankt zijn zeer licht-bruine pigmentkleur aan een z.g. (pigment) reduceringsfactor, de 1e reductie factor.

Om nu de kleur van de streepjes zo licht mogelijk te houden, paren we in principe de isabel niet aan vogels welke een specifiek donkere, volle pigmentkleur bezitten. D.w.z. niet aan or.r-brons of or.r.bruin, immers zij missen de pigment oplekkende 1e reductie factor. Een vogel wél in het bezit van deze factor is de oranjerood agaath.

Met inachtneming van het feit dat elke vogel een zo fijn mogelijke bestreping moet hebben, staan ons voor het fokken van or.r.isabel in principe een drietal wegen open.

In de eerste plaats de paring isabel x isabel. Deze paring geeft ons in de nateelt alleen isabellen. Deze paring kunnen we jaren volhouden, indien we er maar voor zorgen dat ze geen lichte, uitgeloopte vleugelpennen krijgen. Zien we dat deze pennen de neiging krijgen te licht te worden, dan paren we zo'n vogel aan een exem-

plaar welke dit euvel niet heeft. Ja, zelfs aan een vogel waarvan de streping wat aan de donkere kant is.

Een volgende paring, welke eveneens met succes wordt toegepast is de combinatie: isabel man x agaath pop.

Alle uit deze combinatie voortkomende popjes zijn isabellen, terwijl alle jonge mannen zonder uitzondering agaten zijn. Deze agaath mannen zijn dan split (vererven) voor isabel.

Op deze wijze is het mogelijk zowel goede agaten als isabellen te fokken. Het aardige van deze paring is bovendien, dat we in het nest al kunnen zien hoeveel jonge mannen en popjes we hebben. Die met donkere ogen zijn de mannen en die met lichte (rode) ogen zijn de popjes.

De jonge mannen uit de vorige paring, agaath split voor isabel, geven ons een volgende combinatie mogelijkheid, n.l. agaath man/isabel x isabel pop. Hieruit krijgen we agaten en isabellen, beide kleuren in zowel mannen als poppen. De jonge agaath mannen zijn dan weer split voor isabel.

Daar waar ik in het voorgaande agaath of isabel schreef, bedoelde ik in het licht van dit artikel, natuurlijk steeds vogels met de oranjerode bijkleur. En zoals reeds gezegd, steeds een exemplaar vol intensief en het andere half intensief.

Voor wat betreft de bijkleur, het oranjerood moge ik u gemakshalve verwijzen naar het reeds eerder verschenen artikel „Waar Abram het rood haalde.”

Vervolgens geef ik dan nog even de omschrijving van de oranjerood isabel zoals omschreven in de standaard-eisen van de N.B.v.V.

De grondkleur (or.rood) moet absoluut éénkleurig zijn. Zeer minimaal pigment, uiteenvloeiend zonder streperigheid, doorlopend tot in de flanken.

Een zachte isabelkleur met hierdoorheen de oranjerode grondkleur, met volle intensiefactor. Rug te bruin of streperig is fout, alsmede in verhouding met de rest van de kleur te lichte vleugel en staartpennen. Snavel, pootjes en nagels zeer licht van kleur.

Tenslotte maak ik graag van de gelegenheid gebruik om u een voorspoedig fokseizoen te wensen. Maar denkt u er wel aan, dat uw poppen van — geluk — geen jongen groot kunnen brengen, m.a.w. u zult ze reeds nu zo moeten verzorgen, dat ze straks in een optimale broedconditie verkeren.

Ik wens u toe dat uw — vogels — het straks zullen uitzingen: wat een geluk dat ik zo'n goede baas trof.

Vele dieren zijn in sterke mate aan het zilte nat gebonden, maar komen toch van tijd tot tijd aan land en weten zich daar met behulp van de tot zwemvinnen geworden ledematen op vaak onbeholpen wijze voort te bewegen. De achterste ledematen vormen in het water een soort staart waarmee ze zich zeer snel kunnen voortbewegen, wat wel nodig is bij rappe prooidieren die de vissen zijn.

Bij de vogelen des hemels — en der aarde — is de staart van een meer subtiele bouw en geen vast onderdeel van het lichaam. In heel wat gevallen lijkt hij slechts tot versiering en onderstreping van de mannelijke charms te dienen. Voorbeelden hiervan zijn de pauw, fazant, kalkoen, korhaan, auerhaan, lievogel en paradijsvogel. Tijdens het baltsceremonieel wordt met de staartveren op het fraaist gemanipuleerd. Maar voornamelijk heeft de staart bij de vogels praktische functies. Hij doet namelijk dienst als hoogte- en richtingsroer bij het vliegen, vergroot het dragende vlak bij de zweefvlucht — denkt u maar eens aan de arend, buizerd en zeemeeuw — en fungeert als rem bij het aanvliegen van takken of

STAARTEN

het neerdalen op de grond. Havik en sperwer danken aan hun lange staart, die, uitgespreid, een zeer groot vlak vormt, wendbaarheid en remvermogen. Bij hun gespecialiseerde jachtmethode tussen boom en struik zouden ze moeilijk zonder kunnen. Voor de spechten, boomkruipers en, in mindere mate, de mezen is de staart met zijn harde stijve pennen bovendien een nuttige steun. Vogels van de vlakte — in de goede betekenis van het woord dan — zijn minder afhankelijk van hun wendbaarheid en hebben misschien ook daarom, in tegenstelling tot de echte bosvogels, een korte veelal brede staart. Men vergelijk het met de patrijs en de fazant. Sommige vogels hebben helemaal geen staart. Bij de fuut existeert op die plaats een stukje dons. Bij de kruipende dieren gaat de forse staart zonder aanwijsbare overgang in het lichaam over en vervult dan ook weer een belangrijke functie bij de voortbeweging. De slangen zijn vrijwel helemaal staart of zo u wilt staartloos. De hagedissen zijn in staat hun staart voor een deel te amputeren en zo het vege lijf te redden. De stomp groeit dan weer voorspoedig aan (regeneratie). Krokodil en alligator kunnen met hun krachtige

staarten geweldige slagen uitdelen, of er hun prooi mee in het water werpen. De in midden afrika voorkomende giftige leoderma's hopen in hun staart een voorraad reservevet op voor tijden van nood en het merkwaardige kameleon benut zijn lenige grijpstaart voor het bewaren van houvast en evenwicht.

Fossiele resten van de reusachtige reptielen uit de oertijd leren ons dat bij hen de staart bepaald geen verwaarloosd lichaamsdeel was. De inguanodon had een soort kangeroestaart, de ichtyosaurus een vissenstaart en de archeopterix, een vliegend reptiel, een vogelstaart.

Kikkers en padden hebben in hun waterige jeugd een staart die later degenereert en bij de salamander is het in de paartijd een sieraad en overigens een onmisbaar onderdeel voor de voortbeweging.

Van de vissen lijken de alen of palingen staartloos, maar in werkelijkheid is deze vervormd tot een uit vinstralen gevormd vlies, dat in hun modderige bestaan meer voldoet dan het kwetsbare, gangbare model.

Bij de haaien zetten de staartwervels zich voort in de veel grotere bovenhelft en hetzelfde zien we bij de wonderlijk gevormde zeeroggen. De ronde, dun uiteenlopende staart is hier soms voorzien van een giftige doorn.

Het kleine zeepaardje heeft een rolstaart waarmee het zich aan waterplanten kan vastklemmen en de thans vermoedelijk wel uitgestorven zee-meermin had, zoals bekend ook een vissenstaart, die naar menselijke maatstaven nogal vreemd afstak tegen de veelal zeer appetijtelijke bovenhelft. Maar dat is weer een ander chapter.

KAAPSE PAPEGAAI

In „Gefiederter Freund“ van juli '69 is een artikel opgenomen van Dr. Lang over de kweeksuccessen met Kaapse papegaaien (*Poicephalus robustus robustus*) in de dierentuin van Basel.

Sedert 1955 heeft men in deze dierentuin deze prachtige vogels, die uit Zuid-Afrika afkomstig zijn en wier bestand aldaar in gevaar is. In 1964 werd het eerste broedresultaat behaald; het paar nestelde in een holle boomstam. Een ei was onbevruucht, het tweede ei kwam uit en het jong werd goed grootgebracht. In oktober van datzelfde jaar gingen de vogels weer tot broeden over, één ei kwam uit, maar het jong ging na 10 dagen dood. In 1965 kwamen na enige mislukkingen 3 eieren uit, de jongen vlogen na 55 tot 67 dagen uit. In 1966 werden 2 jongen met succes grootgebracht, in 1967 zelfs 6 jongen en in 1968 2 stuks. Uit 7 nesten werden sedert 1964 in totaal 15 jongen grootgebracht, die ongeveer 74 dagen in het nest bleven. Een prachtig resultaat, zeker bij deze vogels.

Cyril H. Rogers

In de laatste paragraaf van mijn laatste artikel in "Onze Vogels" heb ik uiteengezet hoe verschillende kleurfactoren erfelijk waren op uiteenlopende manieren en dat sommige van de recessieve factoren dominant zijn ten opzichte van anderen. Ik zal nu verder gaan met een uitleg hoe deze factoren zich ten opzichte van elkaar gedragen. Om welke kleurfactoren het in welke kruising ook gaat, de regel dat de vogel met de gele grondkleur dominant is ten opzichte van de vogel met de witte grondkleur, gaat altijd op. Dat wil zeggen dat elke groene vogel dominant is ten opzichte van een blauw gekleurde vogel, tenzij de groene vogel een blauwfactor verborgen draagt. De variëteiten die ik zal bespreken zijn de grijsvleugel, de clearwing (combinatiennaam voor geel- en witvleugel) en de diep overgoten gele (witte). De grijsvleugel is dominant ten opzichte van zowel de clearwing als de diepovergoten gele (witte) een grijsvleugel kan de geelfactor "split" bezitten, maar in combinatie met de clearwing vormt het dan weer een nieuw type, de 100% volkleur grijsvleugel. Zowel de grijsvleugel als de clearwing kunnen de diepovergoten geel (wit) - factor "split" hebben, maar de gele (witte) kan de grijsvleugel of clearwing factor niet "split" bezitten.

Als een zuivere grijsvleugel gepaard wordt aan een zuivere clearwing dan zullen alle jongen die uit deze paring voortkomen van het nieuwe volkleur grijsvleugeltype zijn. Als een volkleur grijsvleugel op zijn beurt weer teruggepaard wordt aan een gewone grijsvleugel dan zullen 50% van de jongen gewone grijsvleugels zijn en 50% volkleurgrijsvleugels. In het geval dat een volkleur grijsvleugel aan een clearwing gepaard wordt dan zullen 50% van de jongen clearwing zijn en 50% volkleur grijsvleugels.

Aan de andere kant is het zo, dat als een volkleur-grijsvleugel aan een diepovergoten gele (witte) wordt gepaard de helft van de jongen gewone grijsvleugels zullen zijn en de andere helft clearwing die natuurlijk allemaal de diepovergoten gele (witte) factor "split" bezitten. Dit kleine experiment is erg interessant en is nuttig voor beginners in de erfelijkheidsleer om zelf te ontdekken hoe sommige recessieve factoren werken en tegelijkertijd hoe men enkele prachtig gekleurde vogels kan kweken.

De deensbonte vererft recessief en als hij gepaard wordt aan een van de zojuist genoemde re

GRAS-PARKIETEN

cessieve vogels dan zal dit resulteren in normaal gekleurde vogels. Het mag er voor een nieuweling nog al vreemd uitzien, dat het resultaat van de paring van een zuivere lichtgroene deensbonte aan een zuivere lichtgele uitsluitend gewoon gekleurde lichtgroene jongen is, maar als er beseft wordt, dat het tekeningspatroon van de deensbonte een onafhankelijke factor is, dan zal men de verkregen lichtgroene kleur kunnen begrijpen. De meeste van de recessieven, behalve de grijsvleugel, clearwing, diepovergoten gele (witte) brengen gewoon gekleurde jongen voort als ze gepaard worden aan andere kleuren, zelfs als er een factor aan een gele gepaard wordt hebben de jongen een gewone kleur.

Ik geloof dat het belangrijk voor de kweker is om te beseffen dat wanneer een recessieve vogel aan een andere gepaard wordt hetzij een dominante, ofwel een recessieve, dat alle jongen die uit zo'n paring voortkomen de factor van de recessieve kleur in kwestie "split" zullen bezitten. Er bestaat geen enkele manier om aan te geven welke vogel een kleurfactor "split" bezit of welke vogel zuiver van kleur is. Een recessieve factor kan van generatie of generatie overgaan zonder dat de aanwezigheid naar voren treedt tot het moment dat twee vogels die beide dezelfde verborgen recessieve factor dragen aan elkaar gepaard worden. Ik heb ervaren dat deze overdraging van factoren de nieuwe kweker vaak voor raadsels zet, vooral als er bijvoorbeeld een diepovergoten vogel opdoemt in een stam waarvan aangenomen werd, dat ze zuiver blauw waren. De kweker hoeft dan alleen maar een blauwwitte in de paring te betrekken en in verloop van tijd zal deze vogel als hij gepaard wordt aan een zuiver blauwe zowel zuiver blauwe als blauw/witte jongen voortbrengen.

Omdat er geen visueel verschil is betreft de kweker opnieuw de blauw/witten in de paringen van de volgende seizoenen en deze vogels zullen op hun beurt weer blauw/witte jongen voortbrengen. Op een later tijdstip worden na zorgvuldige selectie twee blauw/witten aan elkaar gepaard en wij weten nu dat in zo'n geval vroeger of later diepovergoten witte vogels geboren zullen worden.

Een van de zeer interessante recessieve kleuren die men in Groot Britannië vandaag aan de dag jammer genoeg niet vaak ziet, is de fallow. Deze vogels zijn van bijzonder belang voor kwekers, niet alleen vanwege hun ongewone kleur, maar ook omdat zij in tenminste twee duidelijk te on-

derscheiden mutaties bestaan die er beide vrijwel hetzelfde uitzien. De eerste soort is de Duitse fallow, omdat de eerste mutatie in Duitsland is waargenomen, en de tweede de Engelse fallow, die men het eerst in Engeland waarnam. Beide soorten hebben praktisch dezelfde kleur, het grootste waarneembare verschil zit in de kleur van hun ogen. De Duitse soort heeft normaal rode ogen met een witte ring om de iris, terwijl de andere soort volrode ogen heeft.

Als deze twee rood-ogige soorten gekruist worden dan zou men vanzelfsprekend denken, dat alle jongen op hun ouders zouden lijken en rode ogen zouden hebben, maar dit is niet het geval, omdat de twee mutaties volledig verschillend zijn. Alle jongen die uit deze kruisingen voortkomen zijn normaal van kleur met de gebruikelijke zwarte ogen met lichte iris. Deze vogels dragen in hun genetische samenstelling de factoren voor beide fallow-mutaties en als zij aan een van de soorten gepaard worden, dan zullen zij die soort voortbrengen. Dit is een ander erg interessant genetisch experiment en laat de kweker opnieuw ervaren hoe gelijkuitziende factoren erfelijk zijn, precies volgens de regels der erfelijkheid van Mendel.

Het kweekgedrag van de dominant-variëteiten is voor de nieuwe kweker veel eenvoudiger te begrijpen, omdat de kleur van de dominante soort direct bij de eerste de beste paring duidelijk wordt. Een dominant factor hoeft maar in een enkele paring overgebracht te worden en is dan al direct zichtbaar en daarom is het niet mogelijk dat welke vogel dan ook een dominant factor verborgen zou dragen.

De dominant factoren zijn: grijs, violet, Australisch bont, klaarpen, waarbij de laatste twee kleurpatronen zijn en de eerste twee veranderingen in kleurschakering. In mijn volgende artikel zal ik het hebben over de kweek van grijze en violette vogels en voorbeelden geven hoe men deze kleuren kan kweken en hoe men samengesteelde vormen kan verkrijgen.

EKTOPARASIETEN en hun bestrijding in de volière

door H.Th.J. Rosendal

Zoals wij in het vorige artikel hebben gezien is de preventieve bestrijding (= het voorkómen) de belangrijkste schakel in de keten van noodzakelijke maatregelen ter bestrijding van ektoparasieten in onze volière. Missen we de schakel van de preventie of is die schakel te zwak, met andere woorden doen we weinig of niets aan preventie, dan zal men nimmer een goed sluitend geheel kunnen maken van de ektoparasietenbestrijding. Met als gevolg dat men elk jaar weer geconfronteerd wordt met die lastige en schadelijke uitwendige parasieten. Met name met de rode vogelmijt (de „bloedluis” of „rooie luis”) en de mug. De rode vogelmijt zal men dan voornamelijk tegenkomen in het broedseizoen, terwijl de mug van augustus tot november in uw volière kan vertoeven. Daarnaast kunnen natuurlijk ook andere ektoparasieten voorkomen. Nu mag men uit deze uiteenzetting niet de conclusie trekken dat, wanneer men ektoparasieten bij zijn vogels vindt, dit een gevolg is van een onvoldoende preventie. Dat hoeft helemaal niet het geval te zijn. Ook bij een uitstekende preventieve bestrijding blijft steeds de mogelijkheid aanwezig, dat er uitwendige parasieten of voorstadia — eieren, larven, nymphen — in uw volière voorkomen. Denkt u maar aan de grote invasies van ektoparasieten bij zwoel weer; de overlast van ektoparasieten bij volières in de buurt van (verwaarloosde) bossen; de zwermen vliegen en muggen die bomen, struikgewas of heggen, in de nabijheid van uw volière, kunnen aantrekken. Diezelfde aantrekkingskracht bezit ook de beplanting in de buitenvolière. En verder de insleep van ongedierte bij aankoop van nieuwe vogels, gebruikt volière-materiaal (broedkooien!) of besmet voer. De mogelijkheid van volière-besmetting bestaat eveneens wanneer u bezoekers in uw volière toelaat of als uzelf een bezoek hebt gebracht aan andere volières of aan kippenhokken. Uiteraard kunnen dan ook bacteriën, virussen, schimmels, coccidiën en andere ziekteverwekkers binnengehaald worden. Men zal in al deze gevallen behalve preventief ook curatief moeten werken. Daar bedoel ik mee: men zal de ektoparasieten moeten gaan verdelgen met insecticiden.

insecticiden

Voordat wij de schijnwerpers gaan richten op de diverse insecticiden, die te pas en te onpas bij vogels worden gebruikt, dienen we eerst het begrip insecticide nader te omschrijven. Wat is een insecticide? Een insecticide is letterlijk: een insectendodend middel. Behalve insecten worden door het merendeel dat insecticiden ook mijten en teken en zelfs kevers gedood. Het begrip ektoparasiticide, ektoparasietendodend middel, zou daarom beter passen. Echter dit begrip wordt hoogstzelden gehanteerd en daarom houden wij het maar op insecticiden. Behalve de hoofdwerking — het doden van ektoparasieten — kennen wij bij onze insecticiden ook schadelijke nevenwerkingen op mensen, zoogdieren, vogels en vissen. Vooral bij de categorie vogels en vissen komen deze bijwerkingen vaak snel tot uiting, omdat deze categorie een grote gevoeligheid voor de meeste insecticiden aan de dag legt. Dit mag men zich wel eens realiseren, wanneer men dergelijke middelen in een omgeving waar vogels zijn — in de volière — toe gaat passen.

Welke insecticiden zijn er zoal? U zult niet van mij verwachten, dat ik alle insecticiden op ga noemen. Dat is ondoenlijk. Het lijkt me beter dat ik u aan de hand van een logische indeling enkele voorbeelden geef van de momenteel gebruikelijke insecticiden:

1. **Plantaardige insecticiden** = pyrethrinen, rotenon (in derrispoeder).
2. **Chemische insecticiden** = a. mechanisch werkend = ammoniumsilicofluoride (Dex-ci-co). b. chemisch werkend = DDT, methoseychloor, lindaan, dichloorvos, malathion en andere.
3. **Combinaties van insecticiden** o.a. DDT en lindaan, verder gesynergeerd pyrethrine, dat is een combinatie van pyrethrine en piperonylbutoxide. De verschillende insecticiden worden in verschillende vormen in de handel gebracht. Wij kennen insecticiden als stuifpoeder in verstuifko-

kers of stuifdoosjes; als vloeistof in flessen of flesverstuivers; als aerosol in spuitbussen. Verder insecticiden, met name het dichloorvos, geïmpregneerd op een stukje plastic of een plankje bij de zogeheten verdampers of strips. Men is er ook toe overgegaan om insectenbestrijdingsmiddelen te verwerken in latexverven en in witkalk. Deze laatste preparaten moet men niet gaan gebruiken in parkietenkooien of in voliëres met parkieten. Deze vogels knagen overal aan en verorberen stelselmatig alle verf of witkalk, inclusief de insecticiden, die erin verwerkt zijn. Dit kan aanleiding zijn tot ernstige vergiftiging van die parkieten en de dood kan erop volgen. Trouwens ook de andere preparaten dienen met verstand te worden toegepast en alleen wanneer er van een ektoparasietenprobleem sprake is. Ongelimeerd en ondeskundig gebruik van insecticiden kan rampzalige gevolgen hebben voor uw vogels. Zeker, zoals vrij algemeen gebeurt, wanneer de vogels bij „behandeling“ in de voliëre blijven. In de praktijk van de vogelliefhebberij gebeurt dat mijns inziens vaker dan strikt noodzakelijk is. Nodig is het eigenlijk alleen maar bij de ektoparasieten, die altijd op de vogels vertoeven, dat zijn de bruine vogelmijt, de vedermijt, de schurftmijt, de schachtmijt en de vederluis. Bij alle andere ektoparasieten, dus ook bij de rode vogelmijt en de mug, is het om veiligheidsredenen beter dat men de vogels uit de voliëre haalt, wanneer men insecticiden wil toepassen.

Blijkens de vele vergiftigingen, die jaarlijks optreden na gebruik van insectenbestrijdingsmiddelen, doet men dit niet of nauwelijks. Als reden voor dit verzuim hoort men dan dat men geen ruimte meer over heeft om de vogels zolang in te plaatsen of dat men niet beschikt over een reservekool. Bovendien is men bang voor vechtpartijen als verschillende vogels in zo'n klein hokkie zitten. In dit opzicht zouden vooral parkieten kwaai rakkers zijn.

pas op!

Verder is mij gebleken dat men soms de gebruiksvorschriften volkomen negeert. Vaak weet men niet eens hoe men de insecticiden dient toe te passen. Men spuit maar wat, liefst zoveel mogelijk op de vogels of in de richting van de vogels. Men poedert op de gekste plaatsen en niet waar het hoort nl. in de nesten. Men verwijdert het voer of drinkwater niet of dekt het niet af. Men gaat insecticiden als ontsmettingsmiddel gebruiken en ontsmettingsmiddelen als geneesmiddel voor een DDT-vergiftiging. Vaponastrips worden in stukjes onderin nestpotten of nestkastjes gelegd en men vergeet daarbij, dat het dichloorvoosgas uit die strip zwaarder is dan lucht. Dus het gas blijft onderin die nestjes hangen.

Geen wonder dat dan jongen doodgaan, eieren niet uitkomen en poppen niet willen broeden en uit conditie raken. Ik zeg nogmaals = ongelimeerd en ondeskundig gebruik van insecticiden kan catastrofale gevolgen hebben. Gebruik bestrijdingsmiddelen alléén bij uiterste noodzaak. Lees niet alleen de waarschuwingen en de gebruiksaanwijzing op het etiket van de verpakking, volg ze ook nauwkeurig op. Ze staan er niet voor niets.

Wat kunnen die catastrofale gevolgen zijn?

Zoals reeds eerder vermeld: vergiftiging en sterfte onder de vogels in de voliëre. Over deze gevolgen en met name over vergiftigingsverschijnselen wil ik u iets meer vertellen. Het zal u duidelijk zijn dat al naargelang de werking van het insecticide verschillende vergiftigingsbeelden kunnen optreden. Die kan ik onmogelijk allemaal gaan behandelen, daarom doe ik een keuze en zal met u de grote groep van chemische insecticiden onder de loep nemen. Deze chemische insecticiden zijn schuldig aan de meeste vergiftigingen bij onze vogels.

Men kan ze onderscheiden in twee groepen van chemicaliën, te weten: de gechloreerde koolwaterstoffen en de organische fosforverbindingen. Tot de eerste groep behoren: DDT, methoseychloor, chloordaan, lindaam c.a. Het vergiftigingsbeeld van deze stoffen vertoont onderling een vrij grote overeenkomst van uiterlijk waarneembare verschijnselen.

verschijnselen

Verschijnselen, die wijzen op een werking op het centrale zenuwstelsel. Acute vergiftigingen (met acute dood) komen voor, maar dan zijn klaarblijkelijk grove fouten gemaakt in de toepassing of heeft men bespoten groenvoer gegeven. Bij een minder acuut verloop zijn er verschillende fasen in het ziektebeeld te onderkennen. Na een periode met vage verschijnselen als lusteloosheid, veel slapen, weinig eten treedt een fase in met spierrillingen en krampaanvallen. Het begint meestal met kramp van de nekspieren, waardoor het kopje achterover getrokken wordt, zodat ze „sterrenkijkers“ worden. Verder zijn de vleugels voortdurend in trilling en staan ze op de pootjes te schudden. Vandaar wel de namen klapperziekte en trilziekte. Indien de dosis niet dodelijk was kan na deze fase volledig herstel optreden. Gebeurt dat niet, dan treedt een fase in met verlammingen en ademhalingsmoeilijkheden. De dood treedt in door ademstilstand. Het gehele proces kan twee tot vijf dagen duren. Bij sectie vinden we leverafsterving en hartbeschadiging. In de praktijk krijgt men steeds minder met deze vergiftigingen te maken, omdat de gechloreerde koolwaterstoffen voor huishoude-

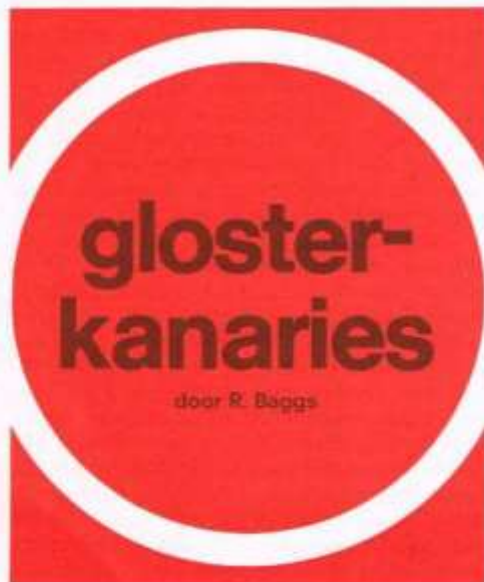
lijk gebruik taboe verklaard zijn en beperkt zijn in het gebruik in land- en tuinbouw. Misschien komt er zelfs een algemeen verbod voor het gebruik van deze middelen in ons land.

Tot de tweede groep, de groep van organische fosfaten, rekent men: dichloorvos, diazimon, trichlorfon, malathion e.a. Deze stoffen hebben een zgn. anticholinesterasewerking. Cholinesterase is een enzym, dat een splitsende werking heeft op het acetylcholine. Dit acetylcholine is een overdrachtsstof voor prikkels. Zij verzorgt de prikkeloverdracht van zenuw op zenuw en van zenuwen op spieren bij ektoparasieten, maar ook bij uw vogels! Wordt nu dat enzym aan organische fosfaten gebonden, dan wordt acetylcholine niet meer afgebroken en hoopt deze overdrachtsstof zich op. Hierdoor raakt de prikkeloverdracht in de knoel. Dit betekent de dood voor de ektoparasieten. Bij vergiftiging van de vogels zijn de ongecoördineerde bewegingen het meest opvallend. De vogels zijn dronken, zegt men wel. De vogels kunnen spierrillingen vertonen en ademhalingsmoeilijkheden, doordat de luchtwegen samentrekken en slijm ophopen. Er kan ook diarree zijn. In het eindstadium treden verlammingen op, de dood treedt in door ademstilstand (verstikking) en hartstilstand. Bij sectie zien we gewoonlijk oedeem en stuwung in de longen. Het hart heeft een verwijde rechterkamer. De hersenen kunnen bloedingen vertonen.

Ondanks deze grote giftigheid hebben de organische fosfaten niet een dergelijk potentieel gevaar als de chloorkoolwaterstoffen. DDT, lindaan enz. worden vooral opgehoopt in vetweefsel en weinig afgebroken. Parkieten, die lange tijd worden blootgesteld aan lucht van lindaan hopen dit

gif!

insecticide sterk op in de veren. Bij org. fosfaten ligt deze zaak gunstiger = bij geringe dosering worden ze in het vogellichaam gemakkelijk ontgift, zodat geen ophoping zal optreden. Zonder merkbare nadelen kan het lichaam hierdoor lange tijd de opname van kleine doseringen verdragen. Iets anders ligt dat bij hoge doseringen gedurende langere tijd. De ontgiftiging is dan onvoldoende en vergiftiging treedt op. De Vaporaen luxavapstrips, die dichloorvos bevatten zijn om deze reden een groot gevaar voor uw vogels. Zeker wanneer men de vogels continu aan de dichloorvosdamp blootstelt en hoge concentraties van de damp laat optreden. Hoge concentraties kan men verwachten als veel gifstof verdampst; dit gebeurt als men de strip in de zon hangt, de temperatuur in de volière hoog is of de luchtvochtigheid laag is. Andere factoren, die van invloed zijn op de dichloorvosconcentratie zijn de luchtverversing, hoge of lage plaatsing van de strip en de inhoud van de volière. Onvoldoende ventilatie, lage plaatsing van de strip, een inhoud kleiner dan 30 kubieke meter zijn gunstige voorwaarden voor vergiftiging met dichloorvos. Tot zover de vergiftiging veroorzaakt door chemische insecticiden. Een volgend keer iets over de insecticiden, waarbij de kans op vergiftiging van uw vogels minder is en die zich daardoor beter lenen voor toepassing in de volière.

Als het om tentoonstellingskooien gaat mogen sommige mensen misschien denken dat het goedkoper is om deze zelf maar te maken, maar als de kooien niet tot in de kleinste kleinigheid perfect gebouwd zijn, dan zullen ze de vogels die er in zitten zeker niet helpen om in de prijzen te vallen. Daarom is het geld dat meer uitgegeven wordt aan een kant-en-klaar kooi echt wel goed uitgegeven, tenzij u natuurlijk een erg goede knutselaar bent.

Te uwer oriëntatie geef ik hier de standardeisen zoals deze door de speciale Glosterkanarie-vereniging in Engeland zijn bepaald:

De te gebruiken tentoonstellingskooi moet een soort doos zijn, met een gebogen voorkant met tralies en het drinkbakje in het midden. De kooi is 30 cm. lang, 15 cm. breed en 25 cm. hoog. Van binnen is hij nijblauw en van buiten zwart geschilderd. De tralie-voorkant en het drinkbakje zijn allebei zwart. De zitstokjes van 1 - 1,5 cm. met afgekante uiteinden, worden aan de derde spijl aan elke kant van het midden af bevestigd. Kooi-labels worden links voorin geplaatst.

Jonge Glosters

De tentoonstellingskooien moeten goed schoon gehouden worden en goed in de verf zitten. Smerige, stoffige en geschilderde kooien zijn een doorn in het oog en verminderen de kansen van een vogel om een prijs te winnen. Er is geen enkel excuus hoe dan ook om de Glosterkanaries in zulke kooien tentoon te stellen.

Het knippen of plukken van corona's is verboden en als dit op tentoonstellingen ontdekt wordt, dan wordt men gediskwalificeerd en alle prijzen, die de eigenaar bij die gelegenheid eventueel heeft gewonnen worden verbeurd verklaard.

Een methode die sommige kwekers toepassen als de corona's het nest verlaten, naar mij verteld is, is met een klein borsteltje een mengsel van suiker en water op de corona aanbrengen. Volgens zeggen zou dit helpen om de veren te wennen in de juiste vorm te groeien, na een paar behandelingen zouden de veren blijven zitten, zoals men ze geschikt heeft. Onnodig er op te wijzen dat vogels, die dusdanig behandeld zijn niet naar tentoonstellingen gestuurd moeten worden na eerst gebaad te hebben of besproeid te zijn.

Als de tentoonstellingen naderen wordt er behoorlijk wat tijd besteed aan vogels die waarschijnlijk ingestuurd gaan worden. Het maakt de zaak zowel van het tentoonstellingssecretariaat als ook voor u zelf heel wat eenvoudiger als u er op toeziet, dat de vogels in de juiste categoriën ingestuurd worden en dat het inschrijfgeld op tijd wordt betaald. Late inzendingen worden vaak geweigerd en het kan erg teleurstellend zijn om de vogels terug te krijgen.

Indien er een andere Gloster-kweker in de buurt woont en u twijfelt over een bepaalde vogel, vraag hem dan er eens naar te kijken. Ik ben er zeker van dat hij het prettig zal vinden u van advies te dienen.

Een paar weken voor een belangrijke tentoonstelling snij ik een rol wit behangpapier in stukken om op de bodem van mijn enkele broed-

kooien te leggen, waarin mijn tentoonstellingsvogels zitten. Het behangpapier is 50 cm. breed en past precies in de bakken. Als ik er meerdere stukken in doe en elke dag het bovenste weg haal dan blijven de vogels mooi en schoon.

Gewoonlijk wordt krantepapier gebruikt, maar omdat de inkt een beetje afgeeft kan het gebeuren dat de staarten van de vogels smerig worden.

Ik houd er van om ze in die tijd elke dag een bad te geven en als dit geweigerd wordt dan besproei ik ze. Regenwater houdt de veren van de Gloster zijdeachtig en zacht en is heel wat beter dan leidingwater. Drie dagen voor de tentoonstelling stop ik met het baden en sproeien, zodat de vogels de gelegenheid hebben om voor hun bevedering de natuurlijke glans terug te krijgen.

Voordat de vogels naar de tentoonstelling gaan geef ik elke vogel een eetlepel zacht voer en dezelfde hoeveelheid krijgen ze bij terugkomst weer.

De dag voor de tentoonstelling wordt er een laatste controle gehouden om te zien of alles in orde is. Aan de reiskooi moet het label met de naam en adres van de eigenaar goed bevestigd zitten. De kooi-labels moeten goed vast zitten aan de tentoonstellingskooi en er moet voldoende zaad gegeven zijn, waarmee de vogel gedurende de hele tentoonstelling toe kan, als er dan ook nog een drinkbakje in de kooi zit, dan is alles in orde.

Als ik de vogels in de tentoonstellingskooien zet, dan kijk ik of zij in uitstekende gezondheid verkeren en goed in de veren zitten. Als dat het geval is weet ik dat ze geen last zullen hebben van het reizen en bestand zijn tegen de paar dagen die de tentoonstelling duurt. Als ze op de tentoonstelling geen prijs winnen weet ik dat dat niet gekomen is vanwege een slechte vogel of smerige kooi, maar omdat de winnaar een betere vogel was dan mijn Gloster.

VOGELLEVEN IN DE WINTERSE

Wellicht herinnert u zich nog, dat ik enige maanden geleden vertelde over de gasten in mijn tuintje, gevederde vriendjes die 'op visite' kwamen om te snoepen van het gestrooide voer? Vorige winter waren het er zestien, maar eind december 1969, toen het werkelijk bar en boos was en de diertjes hongerden en kleumden, telde ik er achttien! De groenling, die zich vorig jaar niet liet zien, was nu wel degelijk present en was de enige van de kleinere vogeltjes, die de mussen 'lik op stuk' gaven inplaats van omgekeerd. Als ze in gevecht waren met de 'straatjongens' vlamde het geel in hun groene verenpakje fel op. Af en toe gaf ook een veldleeuwerik acte de présence, hoewel hij wel steeds ietwat op de achtergrond bleef. Van al die drukke — tientallen merels, spreeuwen en mussen — moest hij niets hebben, iets wat ook gold voor de heggemus.

Nu is het waar dat je op het drukke gedoe van die tuinbezoekers niet gauw uitgekeken raakt,

maar op een gegeven moment wil je toch ook wel eens wat anders zien. Met mijn buurman ben ik gaan zwerven door de Noordoostpolder, in de driehoek tussen Urk, Tollebeek en Nagele. Dicht bij Urk bevindt zich een oude zandafgraverij, die zo'n beetje gepromoveerd is tot 'reservaat'; er staan bordjes 'Verboden toegang' en er wordt toezicht uitgeoefend. Daar is elke maand van het jaar wel iets te zien, hoewel er eind december niet al te veel te beleven viel. Op de weilanden rondom de bevroren plas met veel overjarig riet wemelde het letterlijk van de veldleeuweriken, maar ook de kepen en vinken waren goed vertegenwoordigd. Op de boven het water uitstekende polletjes wisten ze kennelijk nog wel iets van hun gading te vinden, want onophoudelijk bezochten zij deze miniatuur-eilandjes. Hoewel het nog een aantal dagen voor Kerstmis was, hoorden we toch heel duidelijk zilveren klokjes klingen: het karakteristieke geluid dat wordt voortgebracht door een troepje baardmannetjes, de heren getooid met een forse don-

Bonte Kraai

door Fügelman

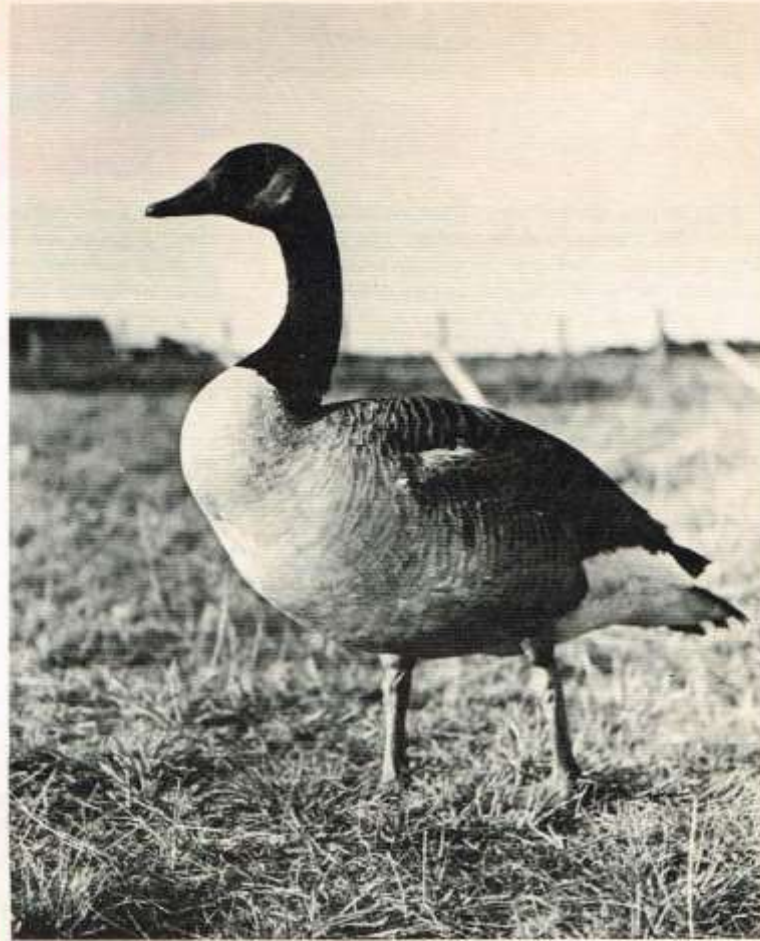
kere knevel, terwijl de dames het zonder dit mannelijk attribuut moeten stellen (vrij logisch overigens). Vijf paartjes hebben er de afgelopen zomer gebroed, maar uiteraard kan ik niet zeggen of dit dezelfde populatie was, die wij als volleerde acrobaatjes langs de rietstengels op en neer zagen racen, zich bij tijd en wijle uitgebreid te goed doend aan de rietpluimen.

Een bonte kraai wiekte met zijn gevingerde vleugels in westelijke richting, speurend en spiedend of hij nergens enige eterij kon ontdekken. Hoewel de fraters doorgaans troepsgewijs foerageren, zagen we nu slechts één vrouwtje, dat haar kostje opscharrelde in de wallekant. (U wist toch dat wij in de vogelwereld vrouwelijke fraters en mannelijke nonnen kennen?) Zo nu en dan vloog een troepje eenden over of stooft een merel tjoe-kend (of vloekend) voor onze voeten vandaan, maar het waren toch allemaal zo'n beetje 'gewone soorten', hoewel men als vogelaar daar ook verdraaid veel plezier aan kan beleven.

In de verte hoorden we geregeld 'wilde ganzen' en af en toe zagen we enorme V's trekken langs

Wssel

De,

Canada Gans

het zwerk. Op een bepaalde plek begonnen ze te dalen en wij besloten daar eens een kijkje te nemen. Maar vooraf lieten we de kijker nog even over de rond ons liggende velden 'dwalen'. Aha, daar was hetgeen we zochten: een aantal Canada-ganzen! Het waren er nu negen, niet erg veel in vergelijking met het aantal van vorige winter, toen we op één middag maar liefst 101 exemplaren telden! Maar wat niet is kan natuurlijk nog komen. We hebben getracht dit kleine troepje zo dicht mogelijk te benaderen, maar toen we op zo'n honderd meter afstand waren, zagen we dat ze onrustig begonnen te worden. Het was niet onze bedoeling ze op te jagen en daarom maakten we rechtsomkeert. De Canada-ganzen zijn de grootste in Europa voorkomende ganzen. Het zijn machtige vogels van meer dan een meter lengte. De kop, hals en staart en de uiteinden van de lange vleugels zijn zwart; de bovenkant van het lichaam is bruin en de onderdelen zijn fraai lichtgrijs. Erg opvallend is een brede witte keelband, die zich uitstrekt over de wangen tot achter de ogen.

Het heeft geruime tijd geduurd eer men deze

vogel plaatste op de lijst van Nederlandse vogels. Hij hoort namelijk thuis in het noordelijk deel van de Verenigde Staten van Amerika, in Canada en Alaska. Een kleine driehonderd jaar geleden werd hij echter in Engeland geïmporteerd en later in Zweden. Aangezien hij in genoemde landen thans ook in wilde staat voorkomt en men dus niet te doen heeft met uitvangenschap ontsnapte exemplaren, kon men hem gerust op de officiële lijst plaatsen. Vorig jaar stond deze gans nog geboekstaafd als 'dwaalgast', maar momenteel als 'zeldzame onregelmatige gast'.

Inmiddels waren wij in de auto gestapt en koersten in de richting, waar de ganzen een landingsplaats zochten. Lang behoefden we niet te zoeken: de velden waren gewoonweg bezaaid met ganzen. De eerste die wij ontdekten, waren een paar honderd rietganzen, zowel kleine als grote, die beide tot één en dezelfde soort behoren: kleine rietgans — *Anser fabalis brachyrhynchus*, grote rietgans — *Anser fabalis fabalis*.

De rietganzen zijn doorgaans te herkennen aan het donkere uiterlijk, wat vooral geldt voor de

de ransuil

kop en de hals, die wel zwart lijken en de opvallende witte zomen rond de vlerken. Het is niet uitgesloten dat er ook grauwe ganzen tussen zaten, maar die hebben wij niet kunnen ontdekken. De vogels, waar in de ochtenduren af en toe op wordt gejaagd, waren behoorlijk schuw en we konden ze dan ook alleen maar op grote afstand observeren.

We zochten een andere plek op vanwaar we uit de auto de vogels konden bespieden en inderdaad lukte ons dat, een paar kilometer ten noordoosten van Urk. Enorme troepen kolganzen met daar tussen de fraaie brandganzen. De kolganzen kan men herkennen aan de witte 'bles' — de kol — voor de kop. (Ook de dwerggans heeft een dergelijke kol, maar bij deze soort loopt het wit verder door naar achteren, tot op de kruin.)

Prachtig zijn altijd weer de brandganzen om te zien. Zij hebben een zwarte hals, borst, staart en poten; het gehele 'gezicht' — voorhoofd, wangen en keel — is roomkleurig. De vleugels zijn mooi blauwachtig grijs met een aantal smalle zwartwitte dwarsbandjes en eindigen in zwarte punten. De buik is vrijwel wit, dat erg afsteekt tegen de donkere rest van de body.

Op een gegeven moment raakten we ook op de ganzen uitgekeken en hebben toen maar het open water opgezocht. Dat was wel een opgave, maar elk 'wak' dat we zagen, was als het ware bedekt met meerkoeten en eenden. Slechts af en toe zagen we een zaagbek of een nonnetje; verreweg de meeste eenden waren 'gewone' wilde, hoewel ook de tafel-, kuif- en toppereendjes zich presenteerden. Wat hadden ze het zwaar te verduren! Talloze individuen hebben dan ook het loodje gelegd, iets wat trouwens ook geldt voor de koperwieken. Hoeveel er hier in de Polder door de honger zijn omgekomen, is zelfs bij benadering niet te zeggen. Toch werd er allerwegen druk voer gestrooid, maar het is wel zo, dat de zwakste exemplaren het eerst 'sneuvelen'. Dit houdt in, dat de sterkste het overleven, waardoor ook weer een sterk nakomelingsschap zal volgen, wat weer zijn goede kant heeft.

Een paar maal zagen we een buizerd — het kunnen ook ruigpootbuizerds geweest zijn, maar dat is op een afstand altijd moeilijk te zeggen — die probeerde ergens een maagvulling te vinden.

Op de terugweg naar ons dorp ontdekten we een grote troep sijsjes, die zich rond aten aan de bruine elzeppoppen.

U ziet wel, dat een ritje door de Polder iemand heel wat vogelplezier kan verschaffen.

Het lijkt me overbodig u een volledig signalement te geven van vriend ransuil, die ongeveer zo groot is als een houtduif, want hij is onmiddellijk te herkennen aan de ongeveer drie cm lange oorpluimen, die — zoals u natuurlijk weet — niets met echte oren te maken hebben. Het liefst houden deze nuttige vogels zich op in de bossen, hoewel zij ook wel genoeg nemen met parken en grote tuinen. Heel dikwijls vond ik legfels in bosschages in duinpannen. Ik zeg opzettelijk niet dat ik een nest vond, want deze vogels kiezen de weg van de minste weerstand en annexeren de takkenbouwsels van eksters, kraaien, roeken, houtduiven en reigers. De twee eerstgenoemde schijnen favoriet te zijn, hoewel ook de houtduiven tamelijk in de gunst zijn. Het is echter meermalen voorgekomen dat jonge ransuilen gevonden werden onder zo'n duivenest op de grond; kennelijk waren ze „door de vloer gezakt". Ook de bouwsels van eekhoorns worden wel benut en verder zijn de vier tot zes witte eieren gevonden in eendekorven, boomholten en — vaker nog — zo maar op de grond, zonder enig spoor van vloerbedekking. Wel liggen er soms een paar veertjes of een beetje

door Stroller

dons onder de eieren, maar dit is niet door de oude vogel uit de borst geplukt, maar eenvoudigweg uitgevallen.

Allerwegen wordt beweerd dat uitsluitend het vrouwtje de bebroeding, die ongeveer zesentwintig tot achtentwintig dagen duurt, voor haar rekening neemt, maar de bekende ornitholoog J. Walpole Bond vermeldt in zijn 'History of Sussex Birds' dat zulks geschiedt zowel door het vrouwtje als het mannetje. Dit kon worden vastgesteld door het schieten van broedende vogels, aangezien er zo op het oog geen verschil is tussen beide seksen.

De broedende vogel, wat het dan ook zijn mag, zit zeer vast op de eieren en niet zelden kan men hem benaderen tot op een afstand van enige decimeters! De jongen verlaten het nest als zij circa drieëneenhalve week oud zijn. Overdag ziet men slechts zeer zelden een ransuil, want dan zit hij zijn tijd te verdoen met ... het knappen van een uiltje! Slechts bij toeval zal men hem ontdekken, want als rust- en roestplaats zoekt hij een plekje ergens in een boomkruin

tussen het beschuttende lover of op een dikke tak, waar hij in vrij wel verticale houding gaat zitten, dicht tegen de stam gedrukt, waar hij fantastisch fraai overeenkomt met de omgeving. Men moet een paar uitstekende ogen hebben wil men hem in het vizier krijgen.

Over een paar maanden — omstreeks februari/maart — begint de hofmakerij van de „langoren”. Zigzaggend jakkeren ze elkaar na tussen de boomstammen, waarbij ze af en toe hoorbaar met de vleugels klappen, echter niet boven maar onder het lichaam! Bij tijd en wijle weerklinkt een luid „hoe-hoeihoei-hoe”, met de klemtoon op de middelste, langst aangehouden toon. Het doet enigszins klaaglijk aan en kan vrijwel alleen beluisterd worden in de paartijd. Wel kan men op andere tijden keffende, blazende en kuchen-

de geluiden waarnemen, maar over het algemeen zijn ze vrij zwijgzaam.

Het voedsel bestaat hoofdzakelijk uit knaagdieren, maar op plaatsen waar kleine vogels zeer talrijk zijn, wordt ook wel eens een dergelijk wezentje geslagen, een mus bijvoorbeeld. Eens heeft men kannibalisme geconstateerd: een ransuil schrokte zijn eigen kroost naar binnen! Maar zoiets is pertinent een uitzonderingsgeval.

Zoals u waarschijnlijk weet komen van het voedsel dat de uilen nuttigen, de onverteerbare delen gewoonlijk niet verder dan de maag. De haren, veren, botjes, nagels of wat het zijn mag, worden samengeperst tot proppen, die men braak- of uileballen noemt. Als men deze ballen uitpluist, kan men uitstekend aan de weet komen, wat voor snavelkost er is genuttigd. Aan dit onderwerp is echter in dit nummer een speciaal artikel gewijd waarnaar ik u graag verwijs.

BRAAK- BALLEN

een bijdrage van Jan Bervaes

Diverse keren heb ik in vorige edities het woord „braakbal” en „uil” zien vallen. Hierdoor zou de indruk gevestigd kunnen worden dat dit verschijnsel alleen eigen is aan de uilen. Dat is zeker niet waar. Veel andere vogelsoorten braken eveneens onverteerbare voedselresten uit. Wat er uitgespuugd wordt is afhankelijk van wat het beest gegeten heeft.

De braakballen van de UILEN zullen merendeels muizenresten bevatten zoals botjes en haar. De BIDNETER, een haast exotische vogel, vangt vele insecten, bijen, vliegen en libellen, waarvan de schildjes en vleugels onverteerbaar zijn. Deze soort broedde in 1964 in Limburg en in 1965 in een groter aantal op Terschelling. Hij hoort thuis in Zuid-Frankrijk en zuidelijker.

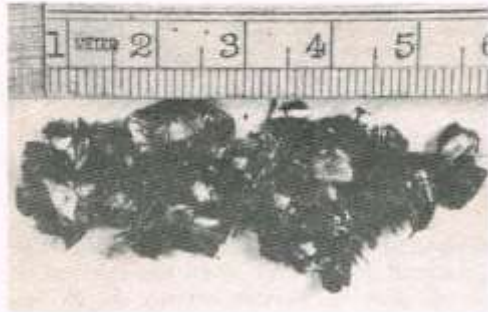
De VLEGENVANGER, een zangertje, vertoont hetzelfde beeld, maar ook de IJSVOGEL braakt onverteerbare delen uit: Grote vinnen, graten en schubben. Het verschijnsel doet zich ook voor bij de BUIZERD en soms zelfs ook bij KRAAIEN.

Wanneer we deze uitwerpselen vinden en ze verzamelen kan, bij determinatie, de inhoud ervan ons veel informatie verschaffen over de levensgewoonten van de betreffende vogel. Omgekeerd is aan de hand van de inhoud vast te stellen met welke soort vogel we te maken hebben. zo weten we dat bij de uilen de ene soort de voorkeur geeft aan veldmuizen, maar de kerk-

Braakbal van de Bijeneter

BRAAKBALLEN

Uit elkaar gehaalde braakbal van de bijeneter.

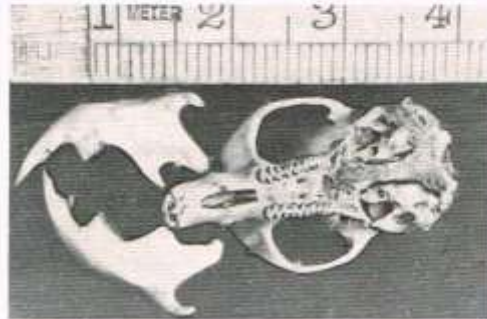

Bovenkaak van een aardmuis.

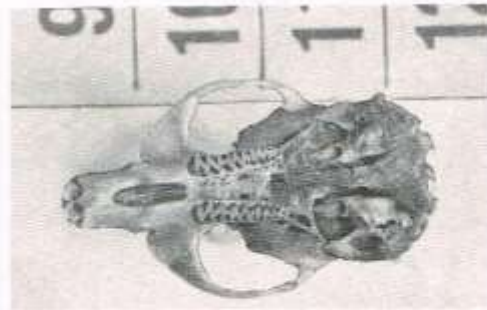
uil bijvoorbeeld, is weer een groot liefhebber van spitsmuizen.

Als voorbeeld neem ik de RANSUIL, die s'winters in groepen van ongeveer 40 of minder bij elkaar in een vast bos zitten. Sommigen beweren zelfs dat iedere uil zijn eigen tak heeft. Zo kan het gebeuren dat men ongeveer 20 liter braakballen kan verzamelen. Deze braakballen moeten daarna worden uitgeplozen en de inhoud daarvan — alleen kaken en schedels — wordt in een plastic zakje gedaan. Dit zakje smelten we dicht waardoor men pas veel later, bijvoorbeeld op een gure winteravond, kan overgaan tot het bepalen van de soorten muizen en vogeltjes die door de uilen zijn verorberd en waarvan de resten zich in de braakballen bevinden.

Dit determineren gebeurt aan de hand van de tandenvorm in de onder en bovenkaak van de verorberde dieren, de maten van de diverse schedelonderdelen en de verhoudingen daarvan. Deze zijn allen door onderzoekers beschreven en per soort gerangschikt in een zogenaamde determinatietabel. De schuifmaat — 0,1 mm — en de loupe zijn de belangrijkste hulpmiddelen, terwijl het boekje „Het determineren van sche-

Bovenkaak van een woelrat, onderkaak van een bruine rat.

Onderkant bovenkaak van een woelrat

delresten van zoogdieren in braakballen" door A. M. Husson ons daarbij goede diensten kan bewijzen. Dit boekje is een uitgave van het Rijksmuseum van Nat. Hist, te Leiden.

Is men met het determineren klaar, dan kunnen de resultaten worden opgeteld en ondergebracht in een verslag.

Bij determinatie van 211 braakballen werd door mij het volgende vastgesteld. De ransuilen hadden:

- 119 veldmuizen,
- 57 aardmuizen,
- 43 bosmuizen,
- 7 dwergmuizen,
- 3 huismuizen,
- 3 rosse woelmuizen
- 1 woelrat
- 1 bruine rat, maar ook
- 16 vinken
- 16 huismussen
- 1 veldleeuwerik
- 1 lijstersoort
- 1 kneu en
- 1 pimpelmees geslagen.

Bondskampioenschappen 1970

16 januari 1970, 20.00 uur, Diergaarde Blijdorp te Rotterdam. Een welluidend concert van de meer dan 3000 vogels overstemde elk menselijk geluid. Stellingen in strakke lijnen waarop de honderden kooien stonden gerangschikt. Een kraakheidere omgeving, een rustgevend middelpunt, gevormd door de met vakmanschap beplante bloembakken. Een vaag geluid van neervallend water in de bescheiden maar fraai aandoende waterpartijen. We zagen ze weer al die bekende figuren al of niet gehuld in stofjassen, die er voor zorgden dat de vogels niets te kort kwamen, die er voor zorgden dat de vele bezoekers die toen nog moesten komen antwoord zouden krijgen op hun vragen, kortom die er voor zorgden dat alles goed zou gaan verlopen. Ook de dames op het secretariaat zaten gereed om catalogus en keurbriefjes aan de man te brengen. Was u geen inzender, bij de entree waren beide dames ook weer present en kon u toch in het bezit worden gesteld van een voor een dergelijke tentoonstelling onmisbaar boekwerk. Loyaal en vriendelijk stonden allen weer klaar. Alles droeg er toe bij dat de juiste sfeer weer heerste. Het trefpunt van de Nederlandse vogelliefhebber was in gereedheid.

Toen even na acht uur de bondsvoorzitter, de heer A. van Liempd, de opening verrichtte, hadden reeds honderden bezoekers de weg naar dit trefpunt gevonden. In zijn korte speech dankte de voorzitter allen die op enigerlei wijze hadden meegewerkt aan de totstandkoming van deze tentoonstelling. Hij ging ook nog nader in op de verkoopklasse die bij wijze van experiment deze keer was georganiseerd. Ten slotte wenste hij allen zeer prettige en leerzame dagen. Op zo'n moment sta je niet eens stil bij alles wat vooraf is gegaan. Je ervaart zoiets als vanzelfsprekend; het is zover en daarmee uit. Maar toch, tientallen hebben er hun krachten en hun vrije tijd aan besteed. Laden en lossen, opbouwen, kooien klaar maken en inrichten, vogels in ontvangst nemen, verzorgen, administratie, keuring, afbreken, laden en lossen. Tientallen die er hun snipperdag, hun vakantie mee vulden, pro deo, voor

uw, voor mijn, voor onze liefhebberij. Vindt u het dan zo erg dat er toch hier en daar een klein schoonheidsfoutje is gemaakt? Ik niet! Terwijl na de keuringsdag door de medewerkers aan de afwerking werd begonnen, werd door een tiental kandidaten getracht het keurmeestersdiploma te behalen. Het examen werd door acht van hen met goed gevolg afgelegd.

Aan allen een welgemeend proficiat.

De tentoonstelling kreeg nog een extra accent door het optreden van de Nederlandse Zebra-vinken Club. De inzet en medewerking was zonder meer goed en deze speciaalclub biedt ongetwijfeld perspectief. Ook de overige speciaalclubs lieten zich niet geheel onbetuigd en ook deze zullen zeker wel tot ontplooiing komen.

Uit de vele reacties die ik mocht vernemen werden de verkoopklasse en het maar één weekend geopend zijn zonder meer toegejuicht; voor herhaling vatbaar.

Dat in de nacht van 16 op 17 januari een of meerder vandanen de aardigheid hadden om een veertigtal vogels uit hun kooien los te laten, moge dan even een schaduwzijde hebben gegeven, het kon toch niet verhelen dat de bondskampioenschappen 1970 niet zouden zijn geslaagd. Integendeel!

Met dank aan dat grote team geweldige mensen die samen, zonder enig commando, ieder zich serieus van zijn of haar taak kwijtend, dit evenement hebben gemaakt. Ten slotte alle kampioenen van harte gefeliciteerd en met de overige inzenders, tot volgend jaar.

Redactie.

Robin
L. Restall

Gordelgrasvinken

Sinds mijn tiende jaar houd ik mij al bezig met de kweek van Australische prachtvinken. Ik begon met spitsstaartamadines, maar al spoedig kreeg ik er gordelgrasvinken bij. Na de bijzonder prettige ervaringen met de spitsstaarten vielen de gordelgrasvinken wat tegen, ze waren zeer agressief tegen andere vogels en van broeden kwam de eerste tijd niet veel terecht. Als men echter aan de vogels gewend is, gaat men ze zeker waarderen.

De gordelgrasvink (*Poephila cincta*) lijkt wel wat op zijn neef de spitsstaartamadine, maar is hiervan gemakkelijk te onderscheiden door de zwarte snavel en de korte staartveren. Er bestaat een ondersoort, *P. atropygialis*, die een lichtere kop heeft en zwarte bovenstaartdekveren. Ik heb deze slechts één keer op een tentoonstelling gezien. Een andere ondersoort, *P. C. ingrotocata*, die voor de borst donkerder bruin is, wordt bij vogelliefhebbers slechts zelden aangetroffen. Dat de vogels soms moeilijk tot broeden komen, is meestal een gevolg van het feit dat de partners dan niet goed bij elkaar passen.

Het mooiste zou zijn als men een groot aantal vogels met verschillend gekleurde ringen in een grote volière zou onderbrengen en ze zodoende de gelegenheid geven hun eigen partner uit te zoeken. Dit is uiteraard voor het merendeel van de liefhebbers onbereikbaar, maar toch is het voor iemand die serieus met deze vogels wil gaan kweken de moeite waard te overwegen om direct met twee of drie koppels te beginnen, waardoor de kans op een juiste samenstelling van goede fokparen groter is. Het is geloof ik wel goed erop te wijzen dat het bovenstaande de laatste jaren misschien wat minder zwaar weegt, omdat door het exportverbod van Australië de gordelgrasvinken die nu te koop zijn, reeds meerdere generaties in volières gekweekt zijn, hetgeen ertoe heeft geleid dat het natuurlijke instinct in dit opzicht minder tot uiting komt. Heeft men echter moeilijkheden om de vogels tot broeden te krijgen, dan is het toch wel van belang om eens aan het bovenstaande te denken.

Omtrent de nestgelegenheden voor deze vogels lopen de meningen nogal uiteen, zo schrijft de

befaamde kenner van de Australische prachtvinken, dr. Klaus Immelmann: „In tegenstelling tot spitsstaartamadines nestelen gordelgrasvinken bij voorkeur in nestkasten, slechts bij uitzondering bouwen zij een nest in een dichte struik”.

E. J. Boosey, ook een erkende autoriteit op dit gebied, schrijft daarentegen: „Een gesloten houten nestkast wordt slechts zelden als nestgelegenheid gebruikt, ze geven de voorkeur aan open kanariënestkastjes of een bundel takken, welke tegen de wand van de volière is bevestigd”. We moeten wel weer voor ogen houden, dat dit een aantal jaren geleden geschreven werd, toen nog vogels uit Australië ingevoerd werden.

Het eerste paartje gordelgrasvinken, dat ik bezat, nestelde in een nestkorfje, maar vogels, die ik later aanschafte, broedden zowel in open als gesloten nestkastjes. De vogels komen niet alleen in een volière tot broeden, maar ook in een kooi doen ze het vaak uitstekend. In de broedtijd

worden ze nogal agressief, vooral als er vogels in de nabijheid van het nest komen. De 4 à 5 eitjes komen na ca. 14 dagen uit en als de jongen drie weken oud zijn vliegen ze uit, ze zijn dan doffer van kleur dan de oudervogels, maar op een leeftijd van drie maanden zijn ze op kleur.

Ik geef mijn vogels een tropisch zaadmengsel, grote hoeveelheden verschillende soorten graszaden, vogelmuur en trosgierst; ze krijgen nooit meelwormen, eivoer, brood met melk of universeelvoer, zoals door verschillende auteurs wordt aanbevolen. Immelmann schrijft echter dat het noodzakelijk is ze meelwormen en mieren eitjes te geven.

Mijn vogels zijn bij genoemde voeding in prachtige conditie, het beste kan de kweker dan ook zelf ervaren wat ze nodig hebben. Gordelgrasvinken zijn sterke vogels, die men wel in de buitenvolière laat overwinteren; ik geef er echter de voorkeur aan ze in de wintermaanden in een oververwarme ruimte onder te brengen.

ON- KRUID- ZADEN

door J. Veenstra

Iedere maand wordt in ons blad een onkruidplant besproken, die zaden levert, welke geschikt zijn om aan onze vogels te voeren. Graag wil ik voor het verstrekken van halfrijpe en rijpe onkruidzaden nog eens een lans breken.

Voorop wil ik dan stellen, dat wij onze vogels uit de natuur hebben gehaald, om er in onze volières van te genieten.

Willen wij echter onze vogels in een goede conditie houden, dan moeten wij proberen ze in die volières te geven, wat ze anders in de vrije natuur zelf zouden opscharrelen, speciaal wanneer we er op uit zijn goede broedresultaten te bereiken.

We weten hoe moeilijk het is jonge vogels op

stok te krijgen van dieren, die alleen levend voer als opfokvoer gebruiken. Maar zouden de povere resultaten, die we soms met zaadetende vogels bereiken met zelfgemaakt of klaargekocht opfokvoer, vaak niet te wijten zijn aan heel kleine tekorten in de voeding van de broedvogels, niet slechts gedurende de broed- en opfokperiode, maar ook reeds in de tijd van de rui en in de wintermaanden?

Groenvoer, vooral sla en mier, tref je in elke volière aan. Maar onkruidzaden en dan niet in de winkel gekochte, maar zelfgezochte halfrijpe of rijpe onkruidzaden ook?

Toch moeten wij ons realiseren, dat vogels, die in het wild leven, het gehele jaar dit voedsel in hoofdzaak nuttigen. De harde droge zaden, die wij ze meestal geven, als zijn ze van nog zo prima kwaliteit, zal een vogel in de vrije natuur zelden vinden. Halfrijpe of rijpe zaden van onkruiden, gezocht in de natuur, zijn veel rijker aan vitaminen en de vogels geven er de voorkeur aan ook bij de opfok van hun jongen. Pasuitgevoegen jongen met een nog zachte snavel hebben geen moeite met het pellen.

En toch komen we er over het algemeen zo weinig toe ze te zoeken en te voeren. Waarom eigenlijk? Hebt u, door onverstandige voorlichting in uw jeugd een angst meegekregen voor giftige planten en bessen en andere voortbrongselen uit de wilde natuur? Die zijn er in verhouding tot de niet-giftige maar bar weinig en onze dieren weten instinctief welke het zijn. Ze laten ze heus wel liggen, net zoals de koeien de boterbloemen

laten staan in het weiland. Voor landbouwvergiften, gespoten voor onkruidverdelging, moet u wel uitkijken, maar daartoe zijn we in onze eigen omgeving toch wel in staat?

Denkt u, dat het veel van uw tijd vraagt? Dat valt erg mee. U moet echter wel weten, wanneer bepaalde planten in grote getale zaadzetten.

Als ik, wat ik het afgelopen seizoen gezocht heb de revue laat passeren, komt dat er ongeveer als volgt uit te zien. In maart-april begon ik voor mijn vroegste broedparen met de halfrijpe zaden van het straatjesgras en van vogelmier. Die groeiden volop op die plaatsen, waar het vorig jaar een melkmachine in een weiland had gestaan.

Al gauw kwamen er toen meerdere grassoorten en het herderstasje. Daarna waren er van april tot eind juni volop de uitgebloeide bloemen van de paardebloem, met onder aan de nog gesloten knoppen met zaadpluis, de groene, gele en bruine zaden, waar vooral kanaries dol op zijn. Ik verwijder het pluis even, anders lijkt het wel of je in het voorjaar ook een ruiperiode meemaakt. Vrienden van mij hebben er plasticzakken vol van in hun driepvries gestopt voor de vakantie- en de wintermaanden. De veldzuring volgden al gauw en in een mum van tijd had je een tas vol rode en geel-groene zaden. Later kwam de ridderzuring er ook nog bij.

Toen was de beurt aan de brede en de smalle weegbree. De paarse en bruine aren kleurden de bermen donker, juist tegen de wegrand. Een poosje later zijn er tassen vol duizendblad-, melde- en perzikkruidzaad bijéén gegaard. De laatste weken van september en in begin oktober stond er aan de kant van de sloten een eindeloze voorraad van bijna rijpe zaden van de moerasspirea. Verder waren de zaden van alle grassoorten welkom en zo af en toe wat zaad van spurrie, kamille en varkensgras, maar dat zette geen zoden aan de dijk. Ze vormden een welkome afwisseling en aanvulling in het menu.

Op mijn vogelzolder hangt van al deze drogen- de en reeds gedroogde zaden een heerlijk kruidige geur. Er staan twee jutezakken vol als reserve voor de wintermaanden.

Ik ben er van overtuigd, dat u er mee zult door- gaan, als u er eenmaal mee bent begonnen, want én de conditie én de kleur van uw vogels gaan zichtbaar-vooruit.

Bovendien geeft het u een nuttige, sportieve vrije- tijdsbesteding; goed voor uw lijn en misschien ook nog goed voor uw beurs, als u tenminste het aan voer uitgespaarde geld, niet weer op een andere manier opoffert aan uw hobby.

Dat ik op de afgelopen club-tentoonstelling goed voor de dag kon komen, schrijf ik voor een groot gedeelte toe aan het geregeld verstrekken van een overvloed van onkruidzaad vóór en tijdens het kweekseizoen.

uit buitenlandse tijdschriften

Nieuwe mutatie bij groenvinken

In „Cage and Aviary Birds” lezen wij dat bij een Engelse kweker een nieuwe kleurmutatie in een nest groenvinken is waargenomen. De jonge vogels zijn overwegend licht-geel gekleurd, maar de kop, slagpennen en stuit zijn zilver en de ogen rose. Anderen hebben een zilvergrijze rug en kop, een bijna witte borst en een zuiver witte keel.

In „Australian Aviculture” schrijft Robin Brooks over het met de hand opfokken van jonge Madagascars wevers. De man Madagascars wever vernielde het nest, waarin zich jongen bevonden. Twee jongen werden later in een struik aangetroffen. Ze waren zeer hongerig en de heer Brooks begon ze te voeren met maden, die hij met een stokje in de krop duwde. De pop weigerde verder te voeren en daarom was de kweker gedwongen de voeding weer zelf ter hand te nemen. De eerste drie dagen alleen maden en een paar mieren eitjes, daarna ook eivoer.

Een vogel stierf, maar de andere groeide goed en begon al snel zelf te eten. Uiteraard was het vogeltje volkomen tam, maar toen hij zelfstandig was en in de volière werd losgelaten, was binnen twee weken die tamheid verdwenen.

In „Die Gefiederte Welt” van november 1969 is een artikel opgenomen van Prof. Dr. Monika Meyer-Holzappel over de kweek van de Filipijnse hangparkiet (*Loriculus philipinensis*) in de dierentuin van Bern.

Deze vogels, die zelden ingevoerd worden, werden met andere kleine vogels in een binnenvolière ondergebracht, waarin zich 3 berken nestkasten van 31.5 x 25 x 23 cm. bevonden. Vanaf 1967 werden ieder jaar jongen geboren.

De voeding is veelzijdig. Wat de vruchten betreft geven de vogels de voorkeur aan appels. Sinaasappels werden niet gegeven, daar ze hiervan ook de schillen opaten. Verder krijgen de vogels zachtvoer, witzaad en witte gierst en om de twee dagen afwisselend een vruchtenbrei en gekookte gierst met het leverpreparaat „Hepovite”. Dagelijks ook nektar.

In hetzelfde nummer geeft Dr. Ingrid Faust een verslag van de kweek van dubbelgetande baardvogels (*Lybius bidentatus*) in de dierentuin van Frankfurt.

De vogels werden in 1966 ontvangen en in datzelfde jaar gingen ze reeds tot broeden over. In juli 1969 werd het tiende nest met jongen grootgebracht, in totaal werden ca. 15 jongen zelfstandig.

De voeding bestaat uit vruchten, insecten, fijn gehakt vlees, rijst, sla en geraspte wortelen.

Wissel

NIEUWS UIT HET DIERENPARK WASSENAAR

J.A. NAGTEGAAL

Hebben wij in een vorig „Nieuws uit het Dierenpark Wassenaar” gemeld dat onze vogelcollectie was uitgebreid met enkele exemplaren van de **Grote Vasapapegaai** (*Coracopsis v. vasa*), thans is het ons ook gelukt enkele **Kleine Vasapapegaaien** (*Coracopsis n. nigra*) te bemachtigen. Wat kleur betreft komt deze soort bijzonder overeen met de grote, de snavel is echter wat donkerder van kleur. Alleen in grootte is er een beduidend verschil, de kleine vasapapegaai bereikt een lengte van ongeveer 35 cm. Onze 5 exemplaren bevinden zich momenteel nog in de quarantaine-afdeling maar zullen zeker spoedig in één der zijvolières van de Louise-hal worden ondergebracht.

Een ander ornitologische kostbaarheid is zeker de **Strohalsibis** (*Threskiornis spinicollis*) waarvan wij een jong paar ontvingen. Het is een soort welke weinig in verzamelingen voorkomt. Deze ibis wordt gevonden in Australië waar hij een enorm verspreidingsgebied heeft. Ze bewo-

nen deze volière met een viertal **Konings Glansspreeuwen** (*Cosmopsarus r. regius*). De andere pitta's welke wij ontvingen zijn: 2 **Blauwvleugelpitta's** (*Pitta moluccensis*) en 2 **Kappenpitta's** (*Pitta sordida cucullate*).

Uit West-Afrika ontvingen wij een kleine zending met 6 **Krokodilwachters** (*Pluvianus aegyptius*) en 2 **Lannervalken** (*Falco biarmicus*). Sinds enige jaren was er in de roofvogelcollectie een vijfde Lannervalk aanwezig welke ons enkele malen met een ei verraste, wij hopen nu maar dat één van de twee nieuwelingen een man blijkt te zijn opdat ook deze valk tot voortplanting kan worden gebracht in Dierenpark Wassenaar.

Voorts ontvingen wij nog: 1 **Wijnborst Amazonepapegaai** (*Amazona vinacea*), een soort welke helaas maar weinig geïmporteerd wordt. 1 **Grijze Neushoornvogel** (*Tockus birostris*) uit India, 6 jonge **Struisvogels** (*Struthio camelus*). Het zijn nog zeer jonge dieren welke ondergebracht zijn in onze quarantaineafdeling waar ze tot het volgend voorjaar zullen blijven. Tot slot ontvingen wij dan eindelijk ook een vrouw voor onze 2 mannelijke **Sneeuwuielen** (*Nyctea scandiaca*).

Broedresultaten zijn er thans niet meer te melden, wel willen wij nog even vermelden dat onze **Hamerkoppen** (*Scopus umbretta*), dit zijn kleine

Foto's J.W.W. Louwman

„Nest Hamerkoppen”

nen in grote groepen moerassige gebieden, doch worden ook wel in drogere terreinen aangetroffen. Het voedsel bestaat voornamelijk uit insecten, waardoor deze vogel in Australië als zeer nuttig wordt beschouwd. Ze broeden in kolonies, soms bestaat zo'n kolonie uit duizenden vogels. Gezien ons succes met het broeden van andere ibissoorten hopen wij dat wij deze ibis ook tot voortplanting kunnen brengen, ze zijn evenals onze andere ibissen ondergebracht in de grote rotsvolière in de Louise-hal.

Ondanks het feit dat wij dit jaar reeds meerdere pitta's ontvingen kochten wij er toch nog enkele bij, van de zeldzame **Reuzenpitta** (*Pitta caerulea*) ontvingen wij nog een vrouwtje zodat wij thans een man en twee vrouwen in onze collectie hebben. U kunt deze bijzonder forse pitta bewonderen in de eerste zijvolière in de Louise-

„Ingang nest Hamerkoppen”

ooievaarachtige vogels uit Afrika, druk bezig zijn hun geweldig nest te bouwen. Hoe groot dit nest wel is blijkt het beste uit de foto, hierop ziet u de Hamerkop op zijn nest staan. Dit nest wordt meestal in een boom gebouwd op hoogte variërend van 5 tot 12 meter. Dit nest kan een doorsnee hebben van 1 ½ meter, de eigenlijke nestruimte heeft slechts een doorsnee van ± 30 cm. Soms wordt er wel een half jaar aan dit nest gebouwd. Inmiddels zijn onze Hamerkoppen aan een tweede nest begonnen, waarvoor ze het materiaal van nest no.1 gebruiken. Waarom ze met een tweede nest begonnen zijn is niet helemaal duidelijk, een reden kan zijn dat het aanvlieggat zich op een moeilijk bereikbare plaats bevond. Grappig is het te zien dat ook diverse andere vogels dit nest gaan gebruiken om er hun nest in te bouwen.

MJN KWEK MET.

de geelstuit edelzanger

Foto: Horst Müller

Aangezien ik niet in de gelukkigste omstandigheid verkeer wat mijn kweekruimte betreft, kan ik niet laten steeds opnieuw iets te proberen.

Ik beoefen n.l. de vogelsport op 'n klein daktuin-tje, waarvan natuurlijk een nóg kleiner gedeelte in gebruik is als mijn vogeldomein, in het hart van onze stad. Voor de betrekkelijk kleine ruimte waarover ik beschik, is 't aantal soorten toch nog vrij groot, naar ik meen. N.l. van de bijzonder mooie kleurrijke Gouldsamd en kapuzensijsjes, tot de vrij eenvoudige, maar daarom helemaal niet minder interessante geelstuit edelzanger.

Over de laatste soort gaat mijn verhaal. Op een van de bezoeken, welke ik met enkele vogel-vrienden nogal vaak onderneem bij div. vogel-handelaren bij ons in 't zuiden kocht ik, een zogenaamde man geelstuit edelzanger. Nu vind ik

't altijd vrij moeilijk met zekerheid vast te stellen, dit is een man en dat de pop. Tenzij 't mannetje zich door zijn welluidend liedje kenbaar maakt.

Ik was dan ook in dit geval helemaal niet overtuigd dat ik een man had. Maar goed de koop was gesloten en ik, met mijn nieuwe aanwinst naar huis. Toen ik weken daarna nog nimmer een liedje of wat daarop leek had gehoord, stond 't voor mij wel vast, dat ik een pop gekocht had, in plaats van een man. Wat wil nu het toeval, om 't vergaderingbezoek bij onze vereniging te stimuleren, worden er iedere vergadering een paartje vogels verloot. Deze keer waren het een paartje geelstuit edelzangers. Het geluk was met mij, en ik won 't paartje geelstuit edelzangers. Omdat dit paartje van een onzer bestuursleden afkomstig was en daar reeds in de volière gebroed hadden

- echter zonder resultaat — was 't toch vrijwel zeker dat dit een echt paartje was.

Daar ik niet over een voliére beschik, plaatste ik beide in een kanarie broedkooi, en wachtte maar af. Ondanks dat het paartje erg levenslustig was en beiden er ook prima uitzagen, kwam van broeden niets. Na ± twee misschien wel drie maanden gewacht te hebben ving ik ze uit de kanariebroedkooi, en plaatste ze in 'n klein vluchtje, waar enkele andere reservevogels in zaten, waaronder ook mijn voor man gekochte pop geelstuit edelzanger en besteedde er verder geen aandacht meer aan. Toen ik echter op 'n zekere dag in oktober bemerkte dat mijn geelstuit man zich bijzonder interesseerde voor 't popje wat ik voor man gekocht had, besloot ik het nog eens opnieuw te proberen, met deze twee. Ik plaatste 't stelletje in eerder genoemde kanariebroedkooi, waar in ik echter 'n klein toefje heide had aangebracht, maar waar ook 'n gewoon broedkastje aanwezig was. Terwijl 't mannetje herhaaldelijk zijn liefelijk liedje ten gehore bracht, was 't popje reeds na 'n paar dagen met pluusjes en veertjes aan 't slepen dat het 'n lieve lust was. Nu vond ik 't wel tijd om nestmateriaal te geven.

Ik gebruikte hiervoor uitgeplozen kort geknipt touw en heel kort geknipte hennepvezels. En ja hoor na een paar dagen was er 'n mooi klein rond nestje waar voor 't toefje heide was gekozen. In tegenstelling met de meeste tropen vond ik 't nestje keurig netjes en fijntjes afgewerkt met de hennep vezels. Na enkele dagen merkte ik dat 't popje bijna regelmatig op 't nest verbleef, en waagde ik nestcontrole toe te passen, wat zonder narigheid verliep. Twee eitjes was 't resultaat waar ik erg gelukkig mee was. Bang de boel te bederven heb ik verder alles rustig op zijn beloop gelaten.

Nimmer heb ik 't mannetje op de eitjes gezien, steeds broedde de pop. Intussen, november geworden, begon ik mij al zorgen te maken over 't menu, mochten er eventueel jongen komen. Ver-se miereëitjes waren er niet meer, en vogelmuur kon ook elke dag aflopen in dit jaargetijde. Maar ook hier diende mij 't geluk. Toen ik na dertien dagen 'n leeg eierdopje op de bodem van de kooi vond en 'n zacht baby geluidje in 't nestje waarnam, was ik beslist gelukkig, ik beken 't eerlijk ook 'n eenvoudig vogeltje kan veel levens-

vreugde schenken. Nu kwam echter het probleem hoe krijg ik de jongen groot. Ik verstrekte direkt vers eivoer waarvan maar matig gebruik werd gemaakt. Vogelmuur driemaal daags vers, en meelwormen, véél meelwormen zeker 6 tot 8 keer daags enkele meelwormen, welke heerlijk werden leeg gezogen. Toen ik na 'n dag of vijf nog eens 't kleine vogelwoningje controleerde, bleken er drie jongen te zijn, welke er zover ik kon zien alle gezond uitzagen. Hoe bang de ouders in de broedtijd waren, toen de jongen er waren was dat helemaal voorbij, en kwamen bijna de meelwormen uit mijn hand eten. Voor sommige vogels is 't nog wel eens gevaarlijk de jongen te ringen wat betreft, uit 't nest gooien. Toch besloot ik de zevende dag 's avonds deze ingreep maar te wagen. En inderdaad, toen ik de andere morgen vroeg ging kijken lag er een van de kleintjes op de bodem van de kooi, gelukkig nog niet dood. Ik heb 't kleine vogeltje na eerst flink verwarmd te hebben, weer voorzichtig terug in 't nestje gelegd. Helaas na nog twee dagen geleefd te hebben is 't toch doodgegaan. Nu weet ik natuurlijk niet of 't kleine vogeltje uit 't nest getrokken, of dat 't er met opzet is uitgegoot.

In elk geval twee mooie jongen zitten nu op stok, ze zijn ± 4 weken oud en beginnen al zelfstandig te worden. Intussen is 't popje weer opnieuw haar wiegje in orde aan 't maken, dus wanneer 't geen miskraam word is er weer kans op uitbreiding bij de fam. edelzanger. Dit is 't verhaal van mijn kweek met de geelstuit edelzanger. 'n Eenvoudig maar 'n levensblijheid schenkend vogeltje door zijn bijzonder liedje.

DE KOOLMEES

De bij dit artikeltje afgebeelde vogel zal stellig voor de meesten uwer geen onbekende zijn. Allerwegen kan men hem aantreffen en vooral diegenen, die een voertafel of iets van dien aard hebben ingericht, zullen hem wel als stamgast kennen. Hij is immers onmiddellijk te herkennen aan zijn koolzwarte kalotje, een geel vest met zwarte bef en dito gekleurde das en groenachtig colbertje. Zowel het mannetje als het vrouwtje — dat doorgaans iets lichter, iets fletser is gekleurd dan haar eega — hebben sneeuw witte wangen, het kenmerk van de échte mezen, een blauwgrijze staart met witte zijzomen en een zwart kegelsnaveltje.

Het parmantige hemelsblauwe pimpelmeesje is meer acrobaat dan zijn grotere neef, de koolmees, hoewel die er ook heel goed raad mee weet. Ook hij weet al buiteland en tuimelend rond takjes en twijgen, zeer zorgvuldig elk barstje, scheurtje, spleetje of wat voor openingetje dan ook onderzoekend, een maagvulling op te scharrelen. Insekten, larven, poppen, spinnetjes, kortom alle gespuis dat wij kunnen missen als de spreekwoordelijke kiespijn, wordt te voorschijn gepeuterd en smakelijk geconsumeerd. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat de mezen bij de houtvesters, boswachters en verder een ieder die de zorg over geboorte heeft, in een uitstekend blaadje staan. Want niet alleen in de zomermaanden, ook 's winters houden zij een flinke opruiming onder het schadelijk ongedierte. Weliswaar vergrijpen de mezen zich in het voorjaar soms aan bloemknoppen en in het najaar aan bessen en fruit, maar dat weegt bij lange na niet op tegen het nut. Wat graag doen ze zich te goed aan opgehangen slierten pinda's, vetbollen met zonnebloempitten en dergelijke. Er is eens iemand geweest, die een walnoot ophing aan een draad van ongeveer een halve meter. Het voorwerp bengelde aan een tak heen en weer, maar de pimpels hadden het al heel gauw in de gaten. Zij vlogen naar de noot, grepen deze vast met de vlijmscherpe teennageltjes en hamerde met de kegelsneb de dop kapot. Ook de koolmezen wilden dit proberen, maar het lukte ze niet. Tot er één was, die een heldertje kreeg: hij ging op de tak staan waaraan de noot hing, trok met snavel en pootjes de draad omhoog tot de noot binnen bereikt was, zette vervolgens een pootje op de binnenboord gehaalde noot en hakte het omhulsel stuk, zodat de inhoud opgegeten kon worden. Over pienter gesproken... Toch is een koolmees niet geheel vrij van vreemde smetten (maar welke vogel is dat wel?) Ruim

dertig jaar geleden — mensen, waar blijft de tijd! — werd mijn aandacht getrokken door een jonge mus, die nauwelijks de vliegkunst machtig was. Het diertje zat erbarmelijk te tjlpen: het geelomrande snaveltje open gesperd, de wijkjes bedelend op en neer slaand. Kortom, zo te zien was het één brokje wanhoop en ellende. Waarschijnlijk had het vogeltje honger en was het nog niet in staat zichzelf van snavelkost te voorzien. Plotseling kwam een koolmees aangevlogen, streek neer naast het jammerende musje en hakte het met een paar fikse snavelhouwen de hersentjes in, die lekker werden opgepeuzeld! Zoiets verwachtte ik uiteraard niet van een mees en thuisgekomen ging ik onmiddellijk snuffelen in gerenommeerde vogelboeken en waarsichtig, bij Brehm vond ik: „... en pikt dit zo lang en zo krachtig met de snavel in de kop, tot zij de schedel verbrijzeld heeft en de hersenen, een

M. de Jong

zeer gezochte lekkernij voor onze vogel, kan bereiken”. **The Handbook of British Birds** vermeldt: „... and it has been known to kill a bat and young birds, attacking the brain”. (...het is bekend dat een vleermuis werd gedood, alsmede jonge vogeltjes door in de hersentjes te pikken.) Maar nu moet u vooral niet denken dat dit het dagelijks werk van de koolmees is; heus, het komt slechts sporadisch voor!

Het slordige, van plantedelen vervaardigde nest, dat gevoerd is met een tamelijk dikke „viltlaag” van haren en veertjes, kan men op de meest uiteenlopende plaatsen aantreffen: in holle bomen, nissen, brievenbussen, pompen, lege blikjes, buizen, bloempotten, gangen van ijsvogels en oeverzwaluwen, oude lijsternesten, speelnesten van winterkoninkjes en ga zo maar een tijdje door. Kort na de oorlog struinde ik door de duinen bij Hoek van Holland. Op een gegeven moment vond ik een weggegooid brandblusapparaat; het rood gekleurde ding stak fel af tegen de groene vegetatie. Met het doel het ergens te deponeren, waar het uit het gezicht lag, tilde ik het op maar liet het onmiddellijk weer los. Uit het binnenste kwam namelijk een geluid, dat wel iets weg had van het blazen van een woedende kat. Onwillekeurig schrok ik, maar toch wilde ik er het mijne van hebben. Met een stok tikte ik een paar

maal tegen de buitenwand en rrrrr! snorde er een koolmees uit. Dat was dus opgelost en toen schoot me ook de zinsnede uit **De Nederlandse Vogels** te binnen: „de broedende vogel zit zéér vast en tracht door te sissen als een slang en door het energiek gebruik van zijn stevige snavel de belager te verdrijven.” Natuurlijk heb ik het apparaat rustig laten liggen en zo heb ik mee kunnen maken, dat een vrolijk koolmezegezin er voorspoedig in is opgegroeid. De optillerij had gelukkig geen nadelige gevolgen gehad.

Tijdens mijn verblijf te Soerabaia kreeg ik een brief van de heer Kooiman, die mij vertelde in het bezit te zijn van een nest van een (Javaanse) koolmees, dat was geconstrueerd van mensenhaar. De vogel trok de haren uit de te drogen hangende valse vlechten van de Madoerese vrouwen.

Iemand te Bilthoven werd 's morgens in alle vroegte wakker omdat er aan zijn haar werd getrokken. Doodstil bleef hij liggen en kwam tot de ontdekking dat een koolmees een haar uit zijn hoofd trok, door het open raam wegvloog en even later terugkeerde om dit spel te herhalen. Later vond men het nestje, grotendeels uit haren vervaardigd, in een brievenbus!

Hoewel soms zeer grote legsels worden gevonden, varieert het normale aantal doorgaans van

negen tot twaalf. De eitjes zijn wit met roodbruine stipjes en vlekjes, die soms aan het dikke eind een soort kransje vormen. Soms komen ook geheel ongevlekte exemplaren voor. Het broeden geschiedt door het vrouwtje en duurt twee weken; de jongen verlaten het nest als ze een dag of twintig oud zijn. Als regel wordt later nog een tweede broedsel grootgebracht; als ma zich te broeden zet, zorgt pa voor het nog jeugdige grut. Later zwerven ze „en familie” rond en u kunt er van verzekerd zijn, dat er heel wat schadelijk ongedierte wordt opgeruimd! Wees daarom zuinig op ze, ook al snoepen ze af en toe van uw fruit of bessen.

Binnenkort ziltten deze mezen weer te ziegezagen en „pink-pink” te roepen en dat duidt er op dat het weer lente is.

CORK

MM-6

Ussel

De

De grootste en tevens de fraaiste van bijna 300 soorten duiven, zijn wel de zeldzame kroonduiven. Het zijn prachtige vogels met blauwgrijze en kastanjebruine tinten. Op hun kop dragen zij een grote blauwe waaier van fijne kantachtige veren. Zij zijn zelfs even groot als een volwassen kip.

Hun woongebied is Nieuw-Guinea en de omliggende eilanden, waar zij in drie soorten voorkomen. In twee van de grote middenvolières van de Louise-Hal kunt U alle drie soorten vinden, nl. de Victoria Kroonduif, de Blauwe of gewone Kroonduif en de Scheepmaker's Kroonduif. Een zeldzame verzameling waar wij terecht trots op kunnen zijn.

de vijgen aan de vijgeboom in hun volière nooit de kans helemaal rijp te worden.

's Avonds bij het slapen gaan zoeken zij beschutting hoog in de bomen, waar ook hun nesten gebouwd worden. Het nest is een vrij groot slordig bouwsel van mos en takken waarin slechts één wit ei gelegd wordt. Zulke kleine legfels ziet men wel meer bij vogels die in de natuur geen vijanden kennen.

In de broedtijd zijn de kroonduiven tegenover hun verzorger zeer agressief. Indien hij te dicht bij het nest komt, slaan de kroonduiven krachtig met hun vleugels, hetgeen pijnlijk kan aankomen. Nadat ongeveer een maand door hen is gebroed wordt het jong geboren. De geboortedag kun-

kroon- duiven

overgenomen uit „Parknieuws“

*Bruinborst- of Scheepmakers
kroonduif*

Foto: Okapia

In de grote beplante volières voelen deze oerwoudbewoners zich volkomen thuis. Een bewijs is het feit dat zij reeds meerdere malen hier gebroed hebben.

Zoals ook in de natuur verblijven zij vrijwel de gehele dag op de grond. Het is wonderlijk te zien hoe deze dieren bij zonnig weer in de gekste houdingen met opgerichte vleugels liggen te zonnen. Deze houdingen nemen zij ook aan, als de regen-installatie boven hun volière aanstaat en zij op deze wijze een douche proberen te nemen.

Zij leven niet alleen zoals de meeste duiven van zaden, maar ook van vruchten. Daarom krijgen

nen wij nooit met zekerheid vaststellen, omdat het ei en later het jong helemaal diep in het nest tussen de poten van één van de ouders onzichtbaar blijft. Een aanwijzing dat de broedduur 30 dagen is, is het feit, dat wij dan onder het nest op de grond eischillen vinden. Gedurende de eerste weken wordt het jong, dat helemaal kaal is, door de ouders gevoerd en warm gehouden. Pasgeboren duiven zijn niet in staat om gewoon voedsel tot zich te nemen, zodat de natuur ook hier de nodige voorzorgsmaatregelen heeft getroffen. Het voedsel bestaat de eerste dagen uit een gele substantie, dat door de krop van de ouders wordt afgescheiden. Uit de krop wordt deze zgn. „duivenmelk“ in het bekje van het jong

gepompt. Na verloop van tijd wordt deze duivenmelk steeds meer vermengd met het voedsel dat de ouders zelf eten.

Pas na ruim een maand verlaat het jong het nest en lijkt dan al sprekend op zijn ouders, al is hij bijna de helft kleiner en het is een ontroerend gezicht om het jong dan onafscheidelijk van zijn ouders door de volière te zien gaan. Na ruim twee maanden wordt het jong enigszins zelfstandig en gaat zelf voedsel zoeken. Dan wordt het moeilijk om het bijna volgroeide jong van zijn ouders te onderscheiden.

Alle jonge vogels worden bij ons geringd, zodat wij hen ook later nog herkennen kunnen. De kleur van de ring geeft het geboortjaar aan. Een Victoria Kroonduif en een Scheepmaker's Kroonduif met beiden een donkerblauwe ring aan hun linker poot zijn afgelopen juli geboren. De geboorte van Kroonduiven is een zeldzame gebeurtenis in een dierentuin. Zoals U waarschijnlijk weet is het streng verboden om met honden in de Louise-Hal te komen. Ook door een rustige hond kunnen onze vogels in paniek raken bij het

zien van een vijand, met alle gevolgen van dien. Helaas gebeurt het toch wel eens dat een bezoeker, ondanks de waarschuwingsborden een hond in het vogelhuis meeneemt. Dit hebben de oppassers dan meteen in de gaten doordat dan, de kroonduiven hun korte doordringende alarmgeluiden laten horen, waarbij zij met hun staart snel zenuwachtig op en neer slaan. Wonderlijk zijn ook de geluiden, die onze kroonduiven tijdens het pronken maken. Hierbij gaan zij tegenover elkaar staan, gooien hun staart omhoog en hun kop omlaag, terwijl zij een diep geluid maken, wat doet denken aan het blazen in een lege melkfles. Een van onze kroonduiven doet dit ook tegen ons wanneer wij naar de grond wijzen. Op deze manier kunnen wij geïnteresseerden demonstreren hoe kroonduiven elkaar imponeren en het hof maken.

U moet bij Uw volgende bezoek aan de Louise-Hal vooral op deze zeldzame duiven letten en Uzelf de tijd gunnen het familieleven van deze oerwoudbewoners gade te slaan.

J.W.W.L.

Foto: P. Ramaekers

MIJN KWEEK MET..

GOUD-BUIKJES

Tijdens de zomer van 1969, kwam ik in het bezit van een span goudbuikjes. Al spoedig bleek dat ze in een ruime volière al gauw op hun gemak waren. Het gezelschap van andere vogels kon hen niet deren en na tal van liefkozingen kon het niet lang uitblijven of er moest een geschikte broedplaats opgezocht worden. Alhoewel er genoeg struiken voorhanden waren, schenen ze toch meer vertrouwen te stellen in een der nestkastjes (vlieggat 3 cm) welke opgehangen was in de buitenvolière en dat aan een grondige inspectie werd onderworpen. Zodra de keuze was gevallen, scheen er geen houden meer aan en begon het mannetje ijverig alle beschikbare materialen bijeen te scharrelen, zoals uitgeplozen touw, droge grassprietjes, dons en naargelang de nestbouw vorderde ook veertjes.

Lang werd mijn geduld niet op de proef gesteld want rond de 23e juni lagen er vier witte eitjes in het nest. De verstandhouding was opperbest en er werd afwisselend gebroed. 's Avonds wanneer alles rondom de broedplaats veilig scheen trok ook het mannetje zich in het nest terug. Aan nestcontrole stoorden ze zich vrijwel niet en alleen in noodgevallen verliet het popje haar domein en gaf met schelle alarmkreten uiting aan

haar ontevredenheid. Na ongeveer dertien dagen broeden (6 juli) kwamen de jongen uit en dit werd meteen het sein voor de ouders om op jacht te gaan. Dverig zoeken ze hoeken en kanten af naar hun prooi en meestal vindt men ze op de bodem langs het gaas. Ik gaf hen dagelijks verse miereneieren en hierop leken ze verlek-kerd te zijn. Zo verliep alles normaal tot ik veer-tien dagen later een dood jong aantrof in het nest. De oorzaak leek bij onbekend en na een grondige controle van de overige jongen, scheen het mij toe dat ze regelmatig gevoederd werden omdat hun krop tot barstens toe gevuld was. Dit stelde me terug op mijn gemak. Na drie weken (26 juli) verlieten er drie jongen het nest en onder de hoede van hun ouders, namen ze hun intrek in een kleine spar vrij van alle druk verkeer.

Deze spar scheen hen voorlopig genoeg veilig-heid te bieden, want zelden verlieten zij hun pleisterplaats. Alleen in de namiddag, gewoonlijk

In de onmetelijke regenwouden van noordelijk Zuid-Amerika, zuidelijk tot in het stroomgebied van de Amazone-rivier, leven de Parasolvogels (*Cephalopterus ornatus*), die ook wel Schermvogels worden genoemd. Over deze vogels, die zich het allerliefst ophouden in de allerhoogste kruinen, is nog bitter weinig bekend. Naar ver-luidt is de befaamde Belgische vogelverzamelaar Cordier er nog niet zo heel lang geleden in ge-slaagd een aantal van deze dieren te bemachtigen in de dichte wouden van Ecuador; zij zijn verkocht aan de dierentuin in New York.

De Parasolvogels, die ongeveer zo groot zijn als een kraai, danken hun naam aan de enorme kuif, een zware bos veren, die zij op de kop dragen. Deze kan worden opgezet en bedekt dan niet alleen de bovenkop maar ook de snavel als een soort parasol. (onze oosterburen noemen ze Schirmvögel, de Britten betitelen ze met Umbrella-birds.)

De kleur van deze schuwe vogels is grotendeels zwart maar met een mooie, donkerblauwe weerschijs, die vooral te zien is als de zon er haar stralen op laat spelen. De reeds genoemde kuif is eveneens zwart, maar de basis van de schachten van de zijdeachtige veren is wit. Maar nog iets zeer bijzonder is de enorme bevederde huidlap, die afhangt van de keel. Deze kan een lengte bereiken van wel dertig cm en is op-blaasbaar (dat overeenkomst vertoond met de keelzak van de mannelijke fregatvogels). Vooral tijdens de balts worden de vreemde „ornamen-ten”, de kuif en de keelzak gebruikt. De eerste wordt tot het uiterste opgericht en gespreid, de laatste opgeblazen en slingert heen en weer, terwijl het dier hoge fluitende tonen laat horen of een diep, dof gebrom, dat op grote afstand te horen is en doet denken aan het gebrul van een stier.

rond 18.00 uur, begon er beweging in het jonge volkje te komen. Man en pop goudbuik begon-nen dan aan hun vlieg oefeningen en trachtten al-zo de jongen naar hun nestkastje te loodsen waar ze samen de nacht doorbrachten.

Al spoedig werden de jongen zelfstandig en rond de 21e augustus kwamen ze stilaan op kleur, zodat men de mannetjes van de popjes kon onderscheiden. Maar voor die tijd waren de ouders alweer aan een nieuw broedsel begon-nen (14 augustus) zodat man en pop goudbuik weer druk doende waren hun taak te vervullen. Het tweede legsel bracht ook vier eitjes op waarvan weer drie zelfstandige jongen. Een ei was onbevruucht.

Ik heb ook nog een derde en vierde broedsel gehad, maar toen was er al een groot gebrek aan miereneitjes. Het weder was veel te koud geworden zodat de insecten in de buitenvolière ook minder talrijk voorkwamen. Hierdoor ver-speelde ik de kans ook die laatste jongen nog groot te krijgen.

de Parasolvogel

Het mannetje en het vrouwtje zijn vrijwel iden-tiek; alleen is de dame ietwat kleiner dan haar gemaal, hetgeen ook geldt voor de kuif en de huidlap. Het nest is een simpel bouwsel van dun-ne takken en twijgen en niet zelden is het zo iel gebouwd, dat men de twee witte eieren erdoor heen kan zien schemeren. (Wat dat betreft lijken ze veel op onze houtduif.)

Het voedsel bestaat voornamelijk uit allerlei fruit, maar het schijnt dat ook insecten niet worden versmaad en dat zelfs bij tijd en wijlen hagedis-sen naar binnen worden geschrokt.

De vink

De vink heeft bij de volièrehouders altijd in het middelpunt van de belangstelling gestaan. Eerst wil ik het echter hebben over de in het wild levende vink. In de wintermaanden kan men deze fraaie vogeltjes het best observeren, want dan komen ze geregeld in de buurt van de menselijke woningen, niet zelden in gezelschap van kepen, groenlingen en huismussen. De vrouwtjesvinken zou men zelfs met de huismussen kunnen verwarren, ware het niet dat zij een ietsje slanker zijn, witte spiegeltjes op de vlerkjes hebben en dito gekleurde zijzomen aan de staart. Maar een uitstekend kenmerk om de twee uit elkaar te houden is wel de wijze van voortbewegen: een mus hipt, een vink trippelt parmantig.

De mannetjes zal men niet gauw met mussen verwarren, daar ze in een heel wat fraaier kostuum zijn gestoken. Laat ik proberen u het signalement te geven, hoewel de meesten uwer dit waarschijnlijk wel kunnen dromen! De heertjes hebben een zwart voorhoofd, maar dit valt nauwelijks op. Verder is het schedeltje en ook de achterzijde van de hals zacht blauwachtig grijs. De bovenkant is kastanjebruin maar wordt naar beneden, op de stuit dus, groen met een gelige tint. De wijkjes zijn bruinachtig zwart, maar deze kleur wordt duidelijk onderbroken door twee zeer in het oog lopende witte bandjes. De keel en borst zijn warm wijnrood, dat naar de buik al maar bleker, haast wit wordt. De staart is donker; alleen in de buitenste pennen bevindt zich vrij veel wit.

Vinken staan bekend als montere vogeltjes, die men overal waar struiken en bomen staan, aan kan treffen. Al heel vroeg in het voorjaar, niet zelden in de laatste helft van februari, kan men ze reeds op diverse plaatsen horen schetteren, nu eens hoog op een uitstekende tak, dan weer laag in het struikgewas. Ook zingen ze wel als ze al foeragerend over de grond trippelen. Maar dat ze kunnen zingen, staat als een paal boven water! Vooral de markante vinkeslag is befaamd en klinkt ongeveer als „tsi-tsi-tsi-tiel-tiel-tiel-tsie-wie-ôôô” met een nadrukkelijke klemtoon — een montere opzwaai — aan het eind. Om de vinke slag goed te kunnen onthouden, heeft men allerlei zinnetje bedacht, die als ezelsbruggetjes dienst moeten doen en die het typische ritme zo goed mogelijk proberen weer te geven, niet alleen in ons land maar ook in het buitenland. Bij ons zegt men: „Weet je, weet je, weet je, voor mij geen vette pie-ier?” Ook wordt dit „pier” wel vervangen door „biskwie-iet”. In Frankrijk kent men de zinnettes: „Oui, oui, oui, je suis un bon

citoyen” en „Je suis le fils d'un rich prier” dat in het Nederlands betekent: „Ja, ja, ja, ik ben een goed burger” en „Ik ben de zoon van een rijke prior”. In Duitsland: „Titititi, es ist Frühjahr” en „Wie, wie, wie, wie hab' ich dich lie-ieb” en in Engeland tenslotte: „In another month will come a wheatear” (wheatear = tapuit). Dit zijn slechts een paar voorbeeldjes, maar er zijn nog heel wat te noemen. Het lied is echter niet aangeboden; de jongen moeten het leren van de oude vogels en tijdens de zangwedstrijden heeft men wel twintig verschillende slagen leren onderscheiden. Om nog even bij deze wedstrijden te blijven: er zijn vinken geweest die per uur boven de duizend slagen zongen. In 1965 bedroeg het record aantal slagen van een Belgische vogel maar liefst 1269 per uur! (Van der Mark).

Het nest dat door de vink wordt vervaardigd, is een kunstwerkje zoals men het slechts zelden ziet. De materialen bestaan uit halmpjes, sprietjes, bladeren, mos en soms worden zelfs stukjes papier gebezigd. De binnenkant wordt warm gestoffeerd met haren en veertjes, terwijl de buitenzijde wordt omgeven door korst- en bladmossen, hele fijne reepjes boombast en doorweven met spinrag en insektenspinsel. Doorgaans is het zó uitstekend gecamoufleerd, dat het vrijwel onvindbaar is. Men kan het aantreffen op de meest

Wildling

uiteenlopende hoogten: nu eens in een struik, slechts een paar decimeters boven de grond, dan weer in een boom van wel tien meter! Er zijn zelfs nesten in schuurtjes gevonden, waaraan men maar weer kan zien dat een vogel zich lang niet altijd houdt aan de plaatsen, die de boeken hem voorschrijven.

Een compleet legsel bestaat uit vier of vijf eitjes, sporadisch één of twee meer. De kleur is erg uiteenlopend, zelfs die uit één en hetzelfde legsel. Zo kan men lichtblauwe, maar ook wel lichtbruine, grijze en roodbruine exemplaren aantreffen; slechts zelden zijn ze ongevlekt, maar veelal voorzien van paarsbruine vlekjes, die aan de randen ietwat uitvloeien. Ook zijn er eitjes gevonden met lichtbruine „wolkjes” of die spaarszaam waren voorzien van zwarte vlekjes of streepjes.

Het broeden komt grotendeels voor rekening van het vrouwtje, hoewel men heeft geconstateerd dat af en toe — zij het dan ook uiterst zelden — het mannetje op het legsel zat; wel brengt het heer

Foto: Horst Müller

tje haar geregeld eterij, zo attent is hij wel. Na ongeveer een dozijn dagen worden de jongen geboren, die na een kleine twee weken uitvliegen. De eerste dagen na het uitkomen van de eitjes blijft moeder haar kroost nog warm houden. Het mannetje zorgt dat er voldoende snavelkost wordt gebracht. Later sjuouwen beide ouders voedsel aan: insecten in de snavel en zaadjes, die vooraf in de krop worden geweekt. Niet zelden wordt een tweede broedsel grootgebracht.

Vinken heten op „z'n zondags" **Fringilla coelebs**, hem toebedacht door de Zweedse bioloog Linnaeus. Hij was namelijk van mening, dat in zijn land de vrouwelijke vinken in het najaar zuidwaarts trokken, terwijl de mannetjes bleven overwinteren. Hij beschouwde de diertjes tijdelijk „coelebs", hetgeen zoveel wil zeggen als „ongetrouwd". Het is echter juist te spreken van een gescheiden trek: nu eens ziet men grote zwermen mannetjes, dan weer enorme troepen vrouwtjes.

Het voedsel van de vinken is ongeveer 25% dierlijk en 75% plantaardig. Het eerste bestaat uit insecten, larven, bladluizen, spinnetjes en dergelijke, het laatste uit onkruidzaden, graan gras en andere zaden, knoppen, bloesem en zacht fruit. Ook zijn ze verzot op beukenootjes (boekvink = beukvink) en op rijwegen met dergelijke bomen erlangs, worden heel wat van deze aardige vogeltjes, die zich daar uitgebreid te goed doen aan de kapot gereden nootjes, gedood. U als automobilist(e) kunt heel wat doen om het leven van tientallen vinken te redden: u hoeft alleen bij tijd en wijle maar even op uw claxon te drukken, zodat de beestjes opvliegen naar veiliger oorden.

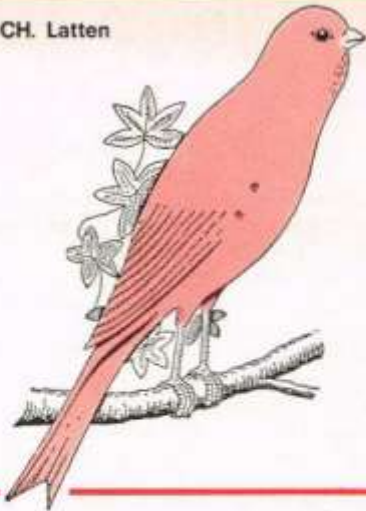
In de volière

In een volière kunnen vinken goed wennen, hoewel ze in het begin vaak zeer wild kunnen zijn. Tegenover andere vogelsoorten zijn ze verdraagzaam, maar zet nooit twee vinkemannetjes bij elkaar, want dan is het knokken geblazen. Volgens Rutgers is een kruising met de nauwverwante keep het gemakkelijkst te behalen. Toch schijnt ook de bastaardkweek vink x kanarie meerdere malen te zijn gelukt evenals putter x vink en vink x groenling, barmsijs, huismus en rode kardinaal.

DE ZWARTSNAVEL- OF JAPANESE OOIEVAAR

Een van de vogelsoorten die met uitsterven wordt bedreigd is de zwartsnavel- of Japanse ooievaar (*Ciconia boyciana*). Men nam aan dat deze vogel reeds uitgestorven waren; in het deel „Vogels" van De Wereld der Dieren lezen wij dat waarschijnlijk het laatst levende exemplaar, uit India afkomstig, in „Artis" is gestorven. Het blijkt nu dat in Japan nog 5 van deze ooievaars voorkomen. De Japanners, die deze vogels als geluksbrengers beschouwen, hebben in 1967 twee van deze vijf ooievaars gevangen en in een zeer grote volière ondergebracht, in de hoop dat dit paar tot broeden zal komen. De drie overblijvende vogels in de vrije natuur worden voor zover dat mogelijk is dag en nacht geobserveerd, men probeert ook ze te voederen, daar dit het belangrijkste punt voor gezinsuitbreiding schijnt te zijn. Hopelijk lukt het deze vogelsoort voor uitsterven te behoeden.

J. CH. Latten

Het lied van de Harzer- zangkanarie

DE KNORR.

Een lied of muziekstuk zonder bastoon is praktisch ondenkbaar. Ook in het lied van de harzer kan de bastoon niet worden gemist. Wij spreken dan echter niet van bastoon maar van KNORR.

In het keursysteem is de knorr als hoofdtoer opgenomen en deze maakt, mits goed gezongen, op de toehoorder vaak de grootste indruk. Het is een zeer muzikaal en machtig geluid.

De klinker van de knorr bestaat uit „o”, „oe” en „a”; soms ook wel „ee”. De meest waardevolle klinkers zijn de „o” en de „oe”. Door de overige klinkers wordt de toer minder welluidend en vaak zelfs vlak en breed. De medeklinkers bestaan uit „k”, „n” en „r”, zodat wij de toongreep horen als knorr, knoerr of als korr of koerr.

De knorr die soms uit samengestelde klanken bestaat is een roltoer bij uitnemendheid. Een goede knorr moet met gesloten snavel gebracht worden en kan gewoon niet goed zijn wanneer dit met geopende snavel gebeurt. De vogels zingen meestal de knorr in gebukte houding en met sterk gezwollen krop.

Evenals bij de holrol onderscheid men ook in knorren diverse variaties die allen, naar gelang de grondtoon of klinker vol en diep is, grote waarde kunnen hebben. Dat neemt niet weg dat er ook variaties minderwaardig kunnen zijn.

Goede vormen van knorren zijn: Holknor, kloekknor, schroevende knor, kollerknor en klingelknor. Minder goede tot slechte vormen zijn: losse, vlakke, brede, waterige, klapperende, knetterende of onatorende knorren.

Ik zal nu eerst de goede knorren beschrijven.

HOLKNOR: Deze heeft een hol geluid alsof het komt uit vat of ton. De medeklinkers k, n en r, treden bij deze knorr iets terug en zijn nauwelijks

hoorbaar. Op deze wijze gebracht is het een zuivere roltoer.

KLOEKKNOR: Deze heeft een snel kloekend accent met een diepe grondtoon o of oe. Een min of meer onderbroken vorm van toongrepen. Deze knor heeft een samengesteld karakter.

SCHROEVENDE KNOR: Deze heeft een gesloten schroevend karakter, doordat de toongrepen zeer dicht tegen elkaar aan liggen. Ook deze is een ononderbroken roltoer.

KOLLERKNOR: Deze ontleent zijn naam aan een waterachtig effect op de grondtoon. Deze vorm kan alleen in een zeer diepe grondtoon worden gebracht. Het kollerend geluid kan zeer mooi zijn en kan de knor als afwisseling met de hiervoor genoemde vormen zeer waardevol maken.

KLINGELKNOR: Onwillekeurig denken wij bij deze vorm aan de klingel en kan alleen in een hoge toon worden gezongen, alhoewel deze klingel een ondergeschikte rol speelt. Men hoort bij deze knorr een diepe knor, waarbij elke toongreep een nauwelijks hoorbaar klingeltoontje doorklinkt. Deze vorm heeft enigszins onderbroken toongrepen en is een samengestelde toer, die niet alleen enkel doch ook wel in meerdere van eerdergenoemde vormen gebracht kan worden. Als afwisseling kan hij grote waarde aan de knorr geven, juist vanwege de variatie.

Omdat het voor kweker en keurmeester belangrijk is om goede en slechte knorren te onderscheiden, zal ik nu ook minder goede en slechte beschrijven.

Te korte knor: Een knorr kan nog zo diep en goed van structuur zijn, hij kan nooit een grote indruk op de toehoorder maken als hij te kort is. Net als de holrol moet de knorr nu eenmaal een behoorlijke lengte hebben voor een hoge waardering. Het gebeurt nog al eens dat vogels een goede maar veel te korte knorr brengen. Dit

Het jaar 1970

noemt men een aanzet knorr van weinig waarde.

Losse knor: Als de toongrepen niet goed aaneengesloten zijn en verkeerde medeklinkers worden ingevoegd ontstaat er een losse knorr.

Vlakke knor: Met een toonloze a als grondtoon heeft men een vlakke knorr.

Brede knor: Heeft meestal te veel naar voren trekkende medeklinkers en een „ee” als grondtoon.

Waterige knor: Heeft meestal een minder diepe grondtoon en een spattend watereffect. De klapperende en knetterende knorren zijn meestal knorren met de grondtoon a of o en worden met een stotend ritme in de toongrepen gezongen. Omdat zij gemakkelijk door jonge vogels worden overgenomen, zijn deze laatste knorren een groot gevaar voor de stam.

De knorr is een cultuurtoer bij uitstek en geen toevalsproduct. Vogels die knorren brengen in grote diepte en volheid zijn in staat deze diepte aan de andere toeren van het lied over te brengen. Daarom is de volheid en diepte van de knorr kenmerkend voor de goede stam. Om de diepte en de volheid in het stamlied op te voeren, is het van zeer groot belang om aan de knorren de grootste zorg te besteden.

Wij dienen dan ook steeds de losse, vlakke, brede, waterige, klapperende en knetterende knorren uit de stam te weren. Door de ervaring heeft men geleerd dat deze slechte eigenschappen grote invloed hebben op de overige toeren van het harzerlied.

Voldoende knorren, zijn knorren die van goede vorm en diepte zijn doch te kort zijn. Tevens kunnen onder voldoende knorren gerangschikt worden, de knorren die onder losse of waterige knorren omschreven zijn. Goede knorren zijn knorren met een goede lengte en goede structuur met een middel toondiepte.

Zeer goede knorren zijn van goede lengte, zeer grote diepte en toonvolheid, zeer goede structuur en gebracht in verschillende goede variaties.

Voor voldoende knorren hebben wij 1, 2 of 3 punten beschikbaar.

Voor goede knorren hebben wij, naar verhouding zij het zeer goede benaderen, 4, 5 of 6 punten beschikbaar.

Voor zeer goede knorren hebben wij 7, 8 of 9 punten beschikbaar.

Wel wordt vereist, dat voor 8 of 9 punten een of meerdere van de hiervoor genoemde variaties worden gebracht.

Zoals de meeste onzer lezers inmiddels wel vernomen zullen hebben, zal de activiteit van en voor het Wereld Natuurfonds in 1970 in het centrum van de belangstelling worden geplaatst en daarom zullen wij in ons lijfblad hier ook de nodige aandacht aan schenken.

Natuurbescherming is niet langer een lokale of nationale aangelegenheid. Het is een zaak van de gehele mensheid.

Als wij onze kinderen en kindskinderen een wereld willen nalaten waarin te leven valt, moeten we nu strijden tegen de wereldwijde ontluistering van de natuur. The World Wildlife Fund en zijn nationale afdelingen in verschillende landen voeren die strijd op alle fronten. Zonder natuur geen cultuur. Daarom is het World Wildlife Fund opgericht.

Wat doet het World Wildlife Fund?

Geld bijeenbrengen voor natuurbescherming overal ter wereld. U kunt hiervoor donateur worden. Het doel blijft steeds hetzelfde: Geld verzamelen voor het dier en de natuur in nood. „Voor rijk en arm”. De armste man is hij, die niets geven kan.

Hoe werkt het World Wildlife Fund?

Er zijn nationale afdelingen in Engeland, Amerika, Zwitserland, Duitsland, Nederland, Oostenrijk, België, Italië, Frankrijk, Pakistan en Canada. In andere landen wordt de oprichting voorbereid.

Deze nationale afdelingen verzamelen fondsen en dragen deze af aan het World Wildlife Fund, de overkoepelende internationale organisatie, gevestigd in Zwitserland, het vaderland van het Rode Kruis.

Het WWF, geadviseerd door deskundige natuurbeschermingsinstanties, beslist hoe en waar deze gelden besteed zullen worden. De nederlandse afdeling, het Wereld Natuurfonds (Nederland) reserveert een vijfde deel van alle binnenkomende giften voor de natuurbescherming in Nederland. Schenkers kunnen echter hun gift in zijn geheel bestemmen voor één der ca. 450 internationale natuurbeschermingsprojecten van het World Wildlife Fund.

Waar is het WWF zijn reddingswerk begonnen?

In Spanje, bij de stichting van een enorm vogelreservaat in de delta van de Guadalquivir.

Op Island door hulp bij de oprichting van het eerste Nationale Park aldaar.

In Afrika met de uitbreiding van het beroemde Ngordoto Nationale Park in Tanganjika.

in het teken van het Wereld Natuurfonds.

In Hadramaut, bij de reddingsexpeditie van de laatste Oryxen, de Arabische woestijnantilopen. En in Nederland met een poging tot re-introductie van de Raaf, een vogel die in ons land 40 jaar geleden verdween, alsmede financiële steun bij beheer van internationaal belangrijke trekvogel-reservaten.

Er is oneindig veel meer te doen, maar daarvoor is één ding nodig: Het besef dat het toekomstbeeld van een woeste en ledige wereld zonder dieren, planten en bomen geen fantasie- of waanbeeld is, maar de werkelijkheid zal zijn waarmee onze nakomelingen te leven zullen hebben als wij nu niet ingrijpen.

Bij het Wereld Natuurfonds is een speciale jeugd-

afdeling, genaamd World Wildlife Rangers, Jeugd-afdeling Wereld Natuurfonds.

Beschermheer is Z.K.H. Prins Bernhard.

Het lidmaatschap van deze wereldorganisatie bedraagt f 6,- per jaar. De leden krijgen daarvoor een lidmaatschapsinsigne, een maandblad en reductie op de toegangsbewijzen voor diereentuinen. Het adres is Laan van Beek en Royen 40-41 te Zeist.

De laatste paradijzen.

Via het sekretariaat van het Wereld Natuurfonds kan men de beschikking krijgen over de film „De

laatste paradijzen”, die door de afdeling Groningen I van onze Bond reeds gehurd werd en een grote zaal met 750 enthousiaste bezoekers trok. Onnodig haast om hierbij te vermelden dat het batig saldo van deze avond ter beschikking van het Wereld Natuurfonds werd gesteld! De film onder regie van Eugen Schuhmacher (West-Duitsland) is in kleur, heeft een speelduur van 2 uur en een in het Nederlands gesproken commentaar.

Door het stichten van nationale parken en reservaten proberen de natuurbeschermingsinstanties te redden wat er nog te redden valt. De belangrijkste van deze gebieden leverden het materiaal voor „De laatste paradijzen”. Zo zien we o.a. de walrus en grizzlybeer in Alaska, bevers, elanden en bergschapen in de Rocky Mountains en witte kraanvogels in Texas. Men waant zich in de oertijd bij het zien van de fauna op de Galapagos-eilanden. De machtige condorvogels in Peru en de zeldzame beren in het Andesgebergte zijn nog niet geheel uitgeroeid. In het Zuidpoolgebied leven nog de zee-olifanten en zeerobben en voor een vrolijke noot zorgen de koddige pinguïns, die, wanneer ze in nood verkeren uitstekende springers blijken te zijn.

De film verplaatst ons naar Australië (kangoeroes en kuala) en Nieuw Guinea, waar de kroonduif en diverse soorten paradijsvogels eerst na veel geduld door de camera konden worden gevangen. Van het in Azië bedreigde wild werden o.a. de orang oetang, de gibbon, wilde halfezels, leeuwen, neushoorns en olifanten gefilmd. De Afrikaanse reservaten tenslotte herbergen gnoes, zebra's, gemsbokken, krokodillen, flamingo's en luipaarden.

Het moet voor Eugen Schuhmacher een hele opgave geweest zijn om al het in ongeveer 7 jaar geschoten filmmateriaal op een aantrekkelijke wijze te comprimeren en te monteren. Het eindresultaat is een film, die ondanks de voor een documentaire vrij lange vertoningsduur, toch blijft boeien. Dit moet vooral worden toegeschreven aan het met veel geduld opgenomen unieke filmmateriaal, dat de waarde heeft van een dikwijls onthullend en aanklagend dokument.

Belangrijke mededelingen

ADRESSEN DISTRICTSCOMMISSARISSEN

District Groningen: R. Pater, Engelsestraat 37, Winschoten, telefoon 05970 - 39 92
District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 2, Molenpolle, Franeker, telefoon 05170 - 29 68
District Drente: A. F. Smit, Groningerstraat 169, Assen, telefoon 05920 - 49 37
District Overijssel: H. J. Schniermanni, Usselerweg 96, Enschede, telefoon 05420 - 2 04 31
District Gelderland: D. J. Prinsen, Pater Hafkenscheidstr. 11, Ulft, tel. 08356 - 10 71
District Utrecht: J. Glas, Hohorstlaan 48, Hamersveld, telefoon 03496 - 5 81
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijffhuizen, tel. 02508 - 3 26
District Zuid-Holland: wnd. J. Schmitt, Zuiderstraat 10, Pijnacker, telefoon 01738 - 22 94
District Zeeland: J. van de Walle, Churchillweg 4, Hulst
District Noord-Brabant: J. H. v. Houtum, Chrysantenstraat 41, Veghel, tel. 04130 - 44 79
District Limburg: P. J. Dissel, Hemelselei 75, Sittard

DISTRICTEN

De districtstentoonstellingen zullen in 1970 worden gehouden op 18 t/m 20 december. In 1971 op 17 t/m 19 december.
Op 16 mei a.s., zal in ieder district een vergadering worden gehouden ter behandeling van het jaarverslag, verkiezingen etc.
De algemene jaarvergadering zal op 30 mei a.s. te Utrecht worden gehouden.

ADRESWIJZIGINGEN ETC.

Adreswijzigingen, opgave abonnees, advertenties etc. rechtstreeks zenden aan het bondsbureau. Technische vragen kunt u richten aan hen die zich daarvoor beschikbaar hebben gesteld. Zie februarinummer 1970, bladzijde 70. Het gebeurt nog maar al te vaak dat de redactie met dergelijke dingen wordt belast. Dit werkt vertragend en geeft bovendien extra kosten.

DANKBETUIGING

De heren keurmeesters die op 15 januari j.l. te Rotterdam zijn geslaagd, hebben ons verzocht hun dank over te brengen aan alle docenten, keurmeesters en besturen van afdelingen die de moeite hebben gedaan en de gelegenheid hebben gegeven de nodige kennis te vergaren. Zij hopen dat zij het geleerde in de komende jaren mogen uitdragen naar leders tevredenheid. Waarvan acte.

EKTOPARASIETEN

In verband met de serie artikelen met bovenstaand onderwerp, worden er nogal wat vragen gesteld. De auteur is graag bereid naar zijn beste vermogen die vragen te beantwoorden. U kunt uw brieven, MET BETAALD ANTWOORD, rechtstreeks aan hem zenden. Het adres luidt: H. Th. J. Rosendal, Henrica van Erpweg 5, De Bilt. Persoonlijk bezoek of onderzoek van levende vogels i.v.m. ziekte, eerst na afspraak.

MUTATIES KEURMEESTERSLIJST:

De volgende heren zijn geslaagd voor keurmeester op 15 januari 1970:

H. A. Bakker, Caracasstraat 13b, Hoogvliet, Keurmeester Grasparkieten.
J. Delfsma, Maardijk 23, Almelo, Keurmeester Tropisch Vogels.
H. van Dijk, Brussellaan 17, Eindhoven, Keurmeester Tropisch Vogels.
H. van Kruysdijk, Loonderweg 11, Waalre, Keurmeester Tropisch Vogels.
G. M. Sak, M. de Ruyterstraat 18, Aalst N.Br., Keurmeester Tropisch Vogels.
J. A. Spee, Floreffestraat 6, Lieshout, Keurmeester Tropisch Vogels.

Afgewezen drie kandidaten.

De heer W. Beckman, Terbregse Rechter Rottekade 38, Rotterdam-13 is vanaf heden weer beschikbaar als keurmeester Grasparkieten.

Op eigen verzoek is van de lijst van Grasparkieten keurmeesters afgevoerd de heer J. H. Simons, L. de Collignyalaan 33, Lochem. Op eigen verzoek, door gezondheidsredenen, is van de lijst van keurmeester Kleurkanaries en Tropische vogels-Grasparkieten afgevoerd de heer E. J. Lensink, Heemstralaan 4, Deventer. Door mutaties in de T.C. Tropische Vogels en Grasparkieten zijn de taken als volgt verdeeld: Voorzitter en Redacteur keurmeestersorgaan de heer G. van de Watering, St. Theresiastraat 25, Roosendaal.

Sekretaris en adm.-asp.-keurmeesters

W. J. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, Telefoon 05700 - 1 69 48.

Vragen over Grasparkieten aan:

H. C. Müller, Lijsterbeslaan 88, Rotterdam. Vragen over Zebravinken, Jap. Meeuwen en Tropenbastaarden:

D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen. Vragen over Tropische Vogels, Grote Parkieten en Bastaarden met Kanariebloed:

D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Teteringen.

Voor seizoen 1970 zijn de navolgende keurmeesters reeds volgeboekt:

H. v. Barneveld	A. Jansen
Th. Bruijners	H. Kehl
	M. N. Volkering

In Memoriam

A. Rooymans
P. Yben
J. van Dam
Kl. van Duyn
A. Santen
G. de Jager

G. de Jonge

J. van Dam
S. Poeze
A. Backx
G. Reimert
W. M. v. Haver
B. J. Kaper

In leven lid van de afdeling:

Lieshout
Gouda
Bergambacht
Katwijk a. Zee
Zwartemeer
Barger
Oosterveld
Emmererf-
scheidenvveen
Ammerstol
Hem.-Venhuizen
Roosendaal
Raalte
Yerseke
Zwolle

Keurmeester Lensink gaat heen

Keurmeester Lensink aan „zijn werk“.

Na het keurseizoen 1969, nam de heer E. Lensink sr. het besluit om na 30 jaar keurmeester te zijn geweest er mee te stoppen. Je realiseert je niet wat zo'n besluit voor hem betekent. Zijn gezondheid dwong hem daartoe. De heer Lensink was keurmeester kleurkanaries en de laatste 15 jaar tevens keurmeester Tropische vogels en grasparkieten. Als oudste kleurkanariekeurmeester kan hij bogen op een rijke ervaring. Zijn belangstelling voor de sport was groot en steeds heeft hij dan ook getracht bij te blijven. Steeds een open oog en oor voor vernieuwingen. Weinigen van ons hebben zoals hij de ontwikkelingen op de voet kunnen volgen. Hij was een man die als keurmeester in theorie en praktijk kijk had op dat werk. Op voortreffelijke wijze wist hij zijn standpunten te verdedigen en door hem ontstonden er vaak zeer interessante en levendige discussies.

Ook aan de opleiding van aspirant-keurmeesters heeft hij het zijne bijgedragen en velen hebben het dan ook aan hem te danken dat zij in onze sport zo ver zijn gekomen. Een vurig propagandist van onze organisatie zijnde, heeft hij vele afdelingen doen oprichten. In onze herinnering zal hij als een goed en prettig collega blijvend te boek staan; een voorbeeld voor ons gehele keurmeesterscorps. Wij danken u voor de prettige samenwerking en de stimulerende activiteiten die u in uw loopbaan als keurmeester heeft ontwikkeld. Wij wensen u nog vele jaren samen met uw vrouw en hopen dat u beiden nog lang van de vogels zult kunnen en mogen genieten.

Namens de technische commissies
H. J. Veerkamp
W. J. Mulder

C.O.M. Wereldkampioenschappen

Lissabon 1970

Op de van 29 januari t/m 8 februari gehouden wereldkampioenschappen werden door Nederlandse inzenders ruim 300 vogels ingezonden en opmerkelijke successen behaald. De vogels waren bijeengebracht door 34 onzer leden voorts door leden van de Alg. Bond. Nadat de vogels te Tilburg centraal waren verzameld werden deze door onze heren van Liempd en van Splunter in samenwerking met de heer Wouters van de Alg. Bond naar Lissabon begeleid en zonder schade weer teruggebracht.

Niet minder dan 6 wereldtitels werden behaald, eendrachtelijk verdeeld onder de leden van de Alg. Bond en onze eigen leden t.w.:

stammen kleurkanaries, goud isabel : H. van Oosterhout, Breda.
enkeling oranjeroodagaat schimmel : J. Ackermans, Nuth
enkeling agapornis-Roseicollis : C. Hillebrand, Rilland-Bath (lid Bergen op Zoom)
stammen waterslagers : D. Haalboom, Alg. Bond
enkeling waterslagers : J. Tax, Alg. Bond
stammen kleurkanaries zalm : A. v. d. Rakt, Alg. Bond. Voorts werden door onze leden nog 6 tweede prijzen behaald t.w.:

S. Achterberg, Langbroek, blauw opaline grasparkiet
H. Butter, Beverwijk, stammen waterslagers
J. Hendriks, Voerendaal, oranjeroodbrons schimmel
C. Manders, Nuth, stam oranjeroodagaat schimmel
J. v. Splunter, Bergen op Zoom, goudgroene kanarie
J. v. Splunter, Bergen op Zoom, turkse putter tenslotte nog 6 derde prijzen t.w.:

C. E. v. Berkel, Bergen op Zoom, muskaatvink
C. Hillebrand, Rilland-Bath, agapornis-roselcollis
H. Huygens, Bergen op Zoom, putter
L. Kramer, Bergen op Zoom, stam zilverbek x loodbek
S. Otter, Leeuwarden, bruinborst rietvink
F. Veldhuyzen, Groenlo, jap. nachtegaal
Allen hartelijk proficiat.

De heren v. Liempd en v. Splunter waren vergezeld van hun resp. echtgenotes die gaarne gebruik maakten van het aanbod der A. V. van mei vorig jaar. Zij hadden ook met de vrienden van de Alg. Bond fijne dagen in Lissabon en danken allen die hieraan hun medewerking verleenden voor de mooie geste. Het belangrijkste nieuws van het gehouden congres der COM is dat nu Nederland definitief werd aangewezen als plaats waar in jan/febr. 1973 de wereldkampioenschappen zullen worden gehouden.

Wissel

De

Langhout's VIMIGRIT voorkomt

slechte rui - legnood en stokrui

Postbus 23 Oegstgeest

Wij bieden U vrijblijvend aan: uit binnen- en buitenvolières.

Napoleons	4,50 p.p.	Grijze zebrevinken	7,— p.p.
Zilverbekjes en loodbekjes	4,50 p.p.	Witte zebrevinken	9,— p.p.
Bandvinken	5,— p.p.	Beige zebrevinken	8,— p.p.
Ekatertjes	6,— p.p.	Masker zebrevinken	10,— p.p.
Vuurvinken	7,— p.p.	Zilvervleugelzebrevinken	12,— p.p.
Goudmussen	7,— p.p.	Japane meeuwtjes	8,— p.p.
Blauwfazantjes	7,50 p.p.	Japane nachtegale, mannen	17,50 pst.
Oranjekaakjes	7,— p.p.	Japane nachtegale, poppen	10,— pst.
Goudbuikjes	9,— p.p.	Zilveroornachtgale	35,— pst.
Mozambiqueijsjes	9,— p.p.	Blauwvleugelnachtgale	30,— pst.
Edelzangers	9,— p.p.	Rijstvogels	7,— p.p.
Geelstuitedelzangers	12,50 pst.	Safraanvinken, groot	17,50 pst.
Staalvinken	7,— p.p.	Dubbele Mozambiqueijsjes	25,— p.p.
Dominicaïnwidas	11,50 p.p.	Himalaya'sijsjes	15,— pst.
Oostafrikaanse blauwfazantjes	10,— p.p.	Shemalijsters	60,— pst.
Blauwkapblauwfazantjes	20,— p.p.	Bladvogels	40,— pst.
Geelschouderwidas	15,— pst.	Surinaamse glansmerels	20,— pst.
Geelnekwidas	20,— pst.	Afrikaanse glansmerels	17,50 pst.
Koningswidas	20,— pst.	Purperglansmerels	25,— pst.
Tijgervinken	7,— p.p.	Groene tijgervinken	20,— p.p.
Muskaatvinken	6,— p.p.	Jacarinevinken	10,— pst.
Zwartkop en driekleurmonnen	6,50 p.p.	Kanalepaapjes	20,— p.p.
Witkopmonnen	7,— p.p.	Witkeelpeepjes	15,— p.p.
Blauwgrijze roodstaartjes	9,— p.p.	Zwarte peepjes	15,— p.p.
St. Helenafazantjes	13,— p.p.	Indische nonpareils	20,— p.p.
Dubbelgoudbuikjes	13,— p.p.	Geelkopprolieten	20,— pst.
Angola blauwfazantjes	13,— p.p.	Bruinkopprolieten	7,— pst.
Roodkopamadines	20,— p.p.	Zwartkopprolieten	12,— pst.
Grenadierwevers op kleur	20,— p.p.	Rosevinken	15,— pst.
Zambawevers	20,— p.p.	Kalabulbuls	15,— pst.
Grondduifjes	40,— p.p.	Roodoorbulbuls	17,50 pst.
Diamantduifjes	20,— p.p.	Witoorbulbuls	16,— pst.
Zwartmaskerduifjes	17,50 p.p.	Geelstuitbulbuls	20,— pst.
Zebra-duifjes	27,50 p.p.	Oevermynahs	17,50 pst.
Peruduijjes geelanavel	30,— p.p.	Hertenmynahs	22,50 pst.
Groenvleugelduiven	50,— p.p.	Pagodamerels	16,50 pst.
Senegalduijjes	25,— p.p.	Grijskopmerels	16,50 pst.
Staalvleugelduijjes	25,— p.p.	Grasparkieten, diverse kleuren	6,50 p.p.
Chinese kwartels	12,— p.p.	Deensbont-, Albino- en Lutinoparkieten	12,— p.p.
Regenkwartels	20,— p.p.	Valkparkieten	30,— p.p.
Rode boskwartels	22,50 p.p.	Goudvoorhoofdsparkieten	50,— p.p.
Francoïnekwartels	22,50 p.p.	Blauwvleugelapertling parkieten	35,— p.p.
Lachduifjes	17,50 p.p.	Oranjevleugelapertling parkieten	40,— p.p.
Calif. kuifkwartels	45,— p.p.	Muisparkieten	32,50 p.p.
Zilver Chinese kwartels	35,— p.p.	Yendayaparkieten	120,— p.p.
Witte Japanse kwartels	35,— p.p.	Nandayaparkieten	55,— p.p.
Japanse kwartels	17,50 p.p.	Pruimkopparkieten	40,— p.p.
Indigovinken	15,— pst.	Halsbandparkieten	22,50 p.p.
Mex. nonpareils	20,— pst.	Roseborstbaardparkieten	60,— p.p.
Lazulivinken	20,— pst.	Peruparkieten	70,— p.p.
Veelkleurenvinken	20,— pst.	Bonteboertjes	40,— p.p.
Regenboogvinken op kleur	15,— pst.	Forstenlorris	150,— p.p.
Blauwe bisschoppen	20,— pst.	Geelmantellorris	250,— p.p.
Mex. kerbijters	20,— pst.	Agap personates parkieten	50,— p.p.
Rode kardinalen	20,— pst.	Agap fisheries parkieten	45,— p.p.
Mex. goudvinken	17,50 pst.	Agap rosecollis parkieten	35,— p.p.
Mex. pestvogels	20,— pst.	Grote alexanderparkieten	85,— p.p.
Roodkuifkardinalen	17,50 pst.	Zwartkoppapegaaien	80,— pst.
Gladkopkardinalen	17,50 pst.	Geelvoorhoofdpegegaaien	vanaf 135,— pst.
Groene kardinalen	35,— pst.	Grijze roodstaartpegegaaien	vanaf 150,— pst.
Kleine geelkuif kakatoes	135,— pst.	Oranjekuifkakatoes	175,— pst.

Condities: Niet franco. Rembours. Minimumorders f 15,—, verpakking f 1,50 per kistje. Levende aankomst en kwaliteit gegarandeerd. Reclames binnen 2 dagen. Onze magazijnen zijn dagelijks geopend tot 5.30 uur. Zondags t/m 31 augustus tot 4 uur.

In onderstaande plaatsen en data zijn wij met een grote collectie vogels voor verkoop, waar U dan zelf Uw keus kunt maken en vrachtkosten bespaart.

SPIJKENISSE: Verenigingsgebouw „t Kontakt“, Vreedehofstraat 14, van 9 uur tot 2.30 uur, 21 maart, 18 april en 23 mei.

SCHAGEN: Hotel de Rode Leeuw, Markt 15, van 9 uur tot 2.30 uur, 28 maart, 25 april en 18 mei.

DRACHTEN: Het Wapen van Drachten, Zuidkade 13, van 9 uur tot 2.30 uur, 11 april en 9 mei.

WORMERVEER: Hotel de Jonge Prins, Marktstraat 2, van 9 uur o 2.30 uur, 4 april, 2 mei en 30 mei.

„WIRIKA“, Elschoseweg 15, Schijndel. Telefoon 04104 - 23 55.

Houdt u écht van uw vogels?

Bewijs het met Vogel Pecutrin!

Vogel Pecutrin is een hoogwaardig mengsel van alle voor uw vogels noodzakelijke mineralen, sporen-elementen en vitaminen. Het geeft aan kooivogels, volièrevogels en sierhoenders een blijvende top-conditie. Vogel Pecutrin maakt van het dagelijks voer dagelijks volwaardig voer.

Daarom hebben échte vogel-liefhebbers altijd Vogel Pecutrin in huis!

Bayer Farma N.V., Nieuwe Spiegelstraat 3-5, Amsterdam,

Bayer voor 'n stralende gezondheid van uw lievelingsdier.

Jaargang 1969 (losse nummers) verkrijgbaar op het Bondsbureau, Coehoornstraat 40, Bergen op Zoom. Na storting van f 10,— op giro 1148324, t.n.v. N.B.v.V. Bergen op Zoom, onder vermelding: Jaargang 1969, worden U de boekjes franko toegezonden.

NU VOGELBOEKEN BESTELLEN!

Onmisbare boeken en naslagwerken voor elke serieuze vogelliefhebber.

Bewaar deze lijst zorgvuldig!!

Vandaag besteld, overmorgen in huis.

Best.nr.	Schrijver	Titel	Prijs
Boeken voor parkietenkwekers en -liefhebbers			
6707	Beckmann, W.:	Handleiding voor de grasparkietkwekers	18,50
6750	Enehjelm, C.:	Papegaaien	5,75
6751	idem	Parkieten	5,75
6721	v. d. Mark, R. R. P.:	Dwergpapegaaien en lori's	8,25
6752	idem	Hebt u ook al een papegaai?	8,90
6715	idem	Papegaaien en parkieten als liefhebberij	8,25
6727	idem	Parkieten uit Australië	9,50
Boeken voor kanariekekers en -liefhebbers			
6701	v. d. Mark, R. R. P.:	Kanaries houden als liefhebberij	9,90
6710	Veerkamp:	Handleiding voor de kleurkanariekeker	17,50
6723	v. Heerde, J.:	Het A/B/C van de kleurkanariekekers	5,50
Boeken voor wildzangkekers en -liefhebbers			
6708	v. Nes, J. G. Th.:	Prepareren	6,25
6712	v. Dobben, Dr. W.:	Wat vliegt daar?	6,50
6702	Henze-Zimmerman:	Gevederde vrienden in tuin en bos	13,25
6743	Makatsch:	De vogels van bos en heide	15,25
6772	idem	De vogels van riet en water	15,25
6773	idem	De vogels van strand en wad	15,25
6705	idem	Onze zangvogels	4,25
6726	v. d. Mark, R. R. P.:	Wildzangvogels	9,50
Boek voor duivenkwekers en -liefhebbers			
6753	v. d. Mark, R. R. P.:	Moderne duiventeelt	24,50
Boeken voor tropische vogelskwekers en -liefhebbers			
6706	Steinbacher:	Thiemes Vogelboek	14,50
6771	Beckmann W.:	Handleiding zebra-vinkkeker	18,25
6718	v. d. Mark, R. R. P.:	Grote Ins. en vruchtene. trop. v.	7,25
6717	idem	Kleine Ins. en vruchtene. trop. v.	7,25
6719	idem	Wevers en wida's	7,25
6720 I/II/III	idem	Zaadetende trop. vogels I, II, III à	8,25
6703	Vriends Czn, T.:	Tropenweelde in de volière	18,50
6713	Vriends:	Wat houd ik in de tropische volière?	5,25
6744	Thorburn:	Vogels	27,50
Diversen			
6704	Raethel, H. S.:	Vogelziekten	5,90
6754	Grammofoonplaat	Het lied van de waterslager	7,—
6755	idem	Het lied van de harzerkanarie	7,—

Verzendkosten per bestelling: f 1,—, onder rembours f 2,75.

U KUNT BESTELLEN:

- Per giro of postwissel. Bestelnummer(s) vermelden is voldoende. Ons gironummer is: **1067198** t.n.v. Van Lieshout Zonen, Sint-Oedenrode.
 - Per briefkaart of brief. U ontvangt dan een stortingskaart.
 - Telefonisch: 04138 - 24 67 van 8-18.00 uur.
 - Afhalen in onze boekwinkel te Sint-Oedenrode.
- Bovenstaand is slechts een kleine greep uit onze grote sortering.

BESTEL NU !!

BESTEL NU !!

Verzendboekhandel **VAN LIESHOUT ZONEN**
Kofferen 19 — telefoon 04138 - 24 67 — Sint-Oedenrode

Wissel

De

SLUIS KWEEKVOER
VOOR PARKIETEN

SLUIS EIVOER

SLUIS FORT-EGG
NU VERRIJKT
MET GROENTE

Sluis daarmee kweekt u prachtvogels!

- grote verteerbaarheid
- hoge biologische waarde van het eiwit, bevat antibioticum (20 p.p.m. oxytetracycline) waardoor:
- groeibevordering voor jonge vogels
- bescherming tegen infectieziekten.

keuze uit alle afwerkingen

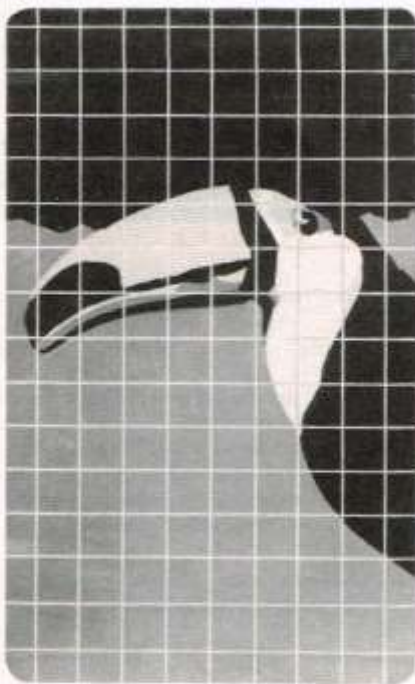
Casnet® Plastic uw vogels vrij in een fraaie, veilige volière

Casnet Plastic komt volledig tegemoet aan de voorkeur van de ware vogelliefhebber: een 'vrij' gezicht op vogels in een fraaie en veilige volière! Casnet Plastic is ragfijn gepuntlast staaldraad, dat van een laag groen plastic is voorzien. Voordeel 1.

De vogels lijken vrij. Voordeel 2. Het materiaal is bijzonder fraai.

Voordeel 3. Het materiaal is uitstekend tegen weersinvloeden en uitwerpselen bestand. Voordeel 4. Het is gemakkelijk

verwerkbaar door perfect regelmatige afmetingen van mazen, rolbreedten en -lengten. Voordeel 5. Het is in verhouding tot de lange levensduur gunstig in aanschaf. Alle reden dus om uw voordeel met Casnet Plastic te doen!

Casnet (3xZn®) vollèregaas op rollen van 25 m
Casnet Plastic (P) vollèregaas op rollen van 50 m

type	maas mm	draad ø mm	standaardbreedte cm
13.60	13	0,60	50-100-150
19.100	19	1,00	100
13.95 P	13	0,65 kern 0,95 totaal	50-100-150

@ BEKAERT

Bekaert Nederland N.V., Bezuidenhoutseweg 91, Den Haag.

Vraag de Bekaert kiesschijf met de 32 variaties aan.

VOGELHANDEL REIN v. d. VEEN GOOR

Dwergkwartels	11,— ppr
Zilverkwartels	25,— ppr
Kuifkwartels	40,— ppr
Japane kwartels	15,— ppr
Grasparkieten	6,— ppr
Albino parkieten	10,— ppr
Lutino parkieten	10,— ppr
Deenabonte parkieten	10,— ppr
Halabandparkieten	20,— ppr
Pruimkopparkieten	40,— ppr
Bruinoorparkieten	60,— ppr
Bonteboertjes	37,50 ppr
Roodrugparkieten	60,— ppr
Bourksparkieten	60,— ppr
Agapornis Fischeri	47,50 ppr
Agapornis Taranta	35,— ppr
Agapornis personata	50,— ppr
Agapornis Roseicollis	35,— ppr
Yendaya parkieten	80,— ppr
Tamme papegaaien	155,— pst
Grijze roodstaartpapegaai	155,— pst
Rode kardinaal	25,— pst
Roodkuifkardinaal	20,— pst
Gladkopkardinaal	17,50 pst
Dwergduifjes	25,— ppr
Diamantduifjes	17,50 ppr
Jap. Nachtegaalen	15,— pst
Grenadierwevers	12,— ppr
Oranjewevers	9,— ppr
Citroenwevers	9,— ppr
Mex. Nonpareil	45,— ppr
Ind. Nonpareil	20,— ppr
Grote Saffraanvinken	17,50 pst
Kleine Saffraanvinken	20,— ppr
Witkeelpeapjes	20,— ppr
Dominikaan wids	7,50 ppr
Goudbukjes	9,— ppr
Bandvinken	5,— ppr
Napoliens	4,— ppr
Zebravinken grijs	6,50 ppr
Zebravinken isabel	7,— ppr
Zebravinken wit	8,50 ppr
Zebravinken masker	10,— ppr
Zebravinken zilvervleugel	11,— ppr
Gordelgrasvinken	35,— ppr
Spitsstaart amadine	35,— ppr
Binzen astrilde	35,— ppr
Ceres astrilde	35,— ppr
Granaat astrilde	70,— ppr
Bichenow astrilde	50,— ppr
Driekleur papegaai amadine	52,50 ppr
Roodkopgouds amadine	65,— ppr
Diamantvinken	50,— ppr
Rode Druppel astrilde	60,— ppr
Groenedruppel astrilde	75,— ppr
Edeizangers	9,— 2ppr
Eifen astrilde	45,— ppr
Geelstuit edelzangers	11,— pst
Baardvogeltjes	22,50 ppr
Blaauwkopblauwflazantjes	22,50 ppr
Roodkopamadine	22,50 ppr
Jap. Meeuwtjes	6,— ppr
Abb. Geelbuk astrilde	15,— ppr
Driekleur nonnen	6,50 ppr
Muskaatvinken	6,— ppr
Rijstvogels	7,— ppr
Parelhalsband amadine	37,50 ppr
Mozambique sijjes	9,— ppr
Kanarie diverse kleuren	
Rood, Goud, Wit, Geel, Pastel.	15,— pst
Roodoorbulbuis	15,— pst
Kalabulbuis	40,— pst
Goudvoorhoofdvladvogel	60,— pst
Shamalijster	45,— pst
Zilveroornachttegaal	40,— pst
Blaauwvleugelachttegaal	40,— pst
's Maandags gesloten, 's Zondags van 9—2 u. geopend.	
Verzending onder rembours, verp. f 1,50.	
Minimum orders f 15,—	

GROTESTRAAT 69
TEL. (06470) 2623

KLEINE ADVERTENTIES

AUSTRALISCHE PARKIETEN

Verzorging en kweek in Europa. Dr. H. D. Groen. Tweede, herziene en vergrote uitgave. Privé editie. Niet in de boekhandel. Verzending geschiedt franco na overmaking van f 31,50 per postwissel of giro aan: Dr. H. D. Groen, Rijkstr.weg 252, Haren (Gr.) Giro 833045

NU OF NOOIT!

Een eigen Sportbroedmachientje. Vanaf f 85,— voor 100 Kwartel-eieren of 48 Kippe-eieren. Capaciteit van 80, 100, 150, 200 eieren enz. met eierenkeerapparatuur voor 50 eieren vanaf f 175,—. Folders met afbeelding op aanvraag.

A. M. KOKKE

Bredeweg 30 — Groesbeek — Telefoon 08891 - 16 32

PREPARATEURS

Uw adres voor Vogel en Zoogdieren:
POLUX Schrans 101 c. Leeuwarden tel. 05100 - 2 51 00.
Katalogus gratis

VOGELVANGER, weer leverbaar de BEROEMDE DIVOZA VOGELVANGER met verstelbare inloopsluizen en voorraadsafdeling. Kan doorlopend vangen tot 100 stuks f 52,50 franco. DOORLOOPVANGKOOIEN voor het vangen van katten, ratten, bunzings, konijnen, eekhoorn enz., vangt gegarandeerd felloos f 35,— franco, 3 st. f 100,—.

VOGELNETTEN, wederom leverbaar de BEROEMDE ONGEEVENAARDE ORIGINELE z.g. onzichtbare JAPANESE VOGELNETTEN 3 x 2,10 m f 18,75 franco, 4,5 x 2,10 m f 22,50 franco, 6 x 2,10 m f 25,— franco, 9 x 2,10 f 30,— franco. ORIGINELE BELGISCHE SLAGNETTEN 4 x 2 m f 21,— franco 2 st. f 40,—, 10 x 2 m f 38,— 2 st. f 74,—, 20 x 2 m f 55,— 2 st. f 105,—, Los netwerk 20 x 2 m f 39,— franco. Massavangkooien voor graf gevogelte f 35,— en f 45,— franco. KLEPKOOIEN 2 kleps met lokkooi f 16,80 franco.

KONIJNENVANGNETTEN vangen geweldig 20 m lang f 44,80 franco. FRETTEERNETTEN per 6 stuks f 27,50 franco. RATTEN OF WEZELVALLEN vangt ook muizen f 15,— franco 5 st. f 55,— franco.

Schrijf of bel: DIVOZA, Bosweg 18-19, LEEK.
Tel. 08945 - 21 45.

NU OOK IN NEDERLAND

De autom. „VOMO“ Motorbroedmachine, met keerinrichting, vanaf f 316,90. Verder leveren wij „ELSTEIN“ infrarood Donkerstralers van 60 tot 1000 Watt. De beste elektrische verwarming. Thermostaten, Verwarme drinkbakken, Broedmachineonderdelen, Lichtschakelklokken enz. Vraag gratis fotoprijzblad.

Handelsonderneming J. v. WERKHOVEN
NIEUW ADRES: GROENEZIJDE 53,
DEN HAAG — Telefoon 070 - 66 73 55

Vragen over ??

Grasparkieten aan:
H. C. Müller, Lijsterbeslaan 88, Rotterdam.
Zebravinken, Jap. meeuwen en
tropen bastaarden:

D. J. v.d. Moien, Essinghstr. 80, Daifsen.

Tropische vogels, grote parkieten en
bastaarden met kanariebloed:

D. Duivis, St. Josephstr. 46, Teteringen.

Kleurkanaries:

H. J. Veerkamp, Lorentzlaan 19a, Schiedam

Waterslagers en Harzers:

M. v. Woezik, Regentesselaan 378, Den Haag.

Postzegel voor antwoord dient meegezonden te worden.

"ANIMALI"

Internationaal Vogel- en Apenpark
Postbus 291 - EINDHOVEN
Tel. (040) 13738 - Giro: 1069257
Algemene Bank Nederland n.v.

Hiermede bieden wij U vrijblijvend aan (verzending niet franko, verpakking f 1,50, minimum-orders f 15,-, levende aankomst gegarandeerd) prijzen excl. 12% B.T.W.

Jonge Kanaries, mannen	15,- p st
bij 10 stuks	14,- p st
Jonge Kanaries, poppen	7,- p st
bij 10 stuks	6,50 p st
Intensief Rode Kanaries	
mannen en poppen	25,- p st
Zalmrode Kanaries	22,50 p st
Isabelrode Kanaries	22,50 p st
Agatrode Kanaries	22,50 p st
Bruinrode Kanaries	22,50 p st
Extra dieprode Kanaries	
mannen en poppen	30,- p st
Ivoor Kanaries	30,- p st
Pastel Kanaries	30,- p st
Witte Kanaries, mannen	20,- p st
Witte Kanaries, poppen	15,- p st
Bastaard Putters, uitstekende zangers	22,- p st
Zilveroor Nachtegale, uitst. zangers	40,- p st
Napoleonnetjes	4,- p p bij 10 paar
Zilverbekjes	3,50 p p bij 10 paar
Bandvinken	5,- p p bij 10 paar
Eksterjes	5,50 p p bij 10 paar
Vuurvinken	6,- p p bij 10 paar
Blauwfazantjes	7,- p p bij 10 paar
Oranjekaakjes	7,- p p bij 10 paar
Mozambiquejzen	9,- p p bij 10 paar
Edelzangers	9,- p p bij 10 paar
Blauwgrijze roodstaartjes	
9,- p p bij 10 paar	8,50 p p
Driekleur Nonnen	6,50 p p bij 10 paar
Muskaatvinken	5,50 p p bij 10 paar
Tijgervinken	6,- p p bij 10 paar
Staalvinken	6,50 p p bij 10 paar
Goudmussen	7,- p p bij 10 paar
Goudbukjes	8,50 p p bij 10 paar
Malabar Fazantjes	5,- p p bij 10 paar
Witkop Nonnen	8,- p p bij 10 paar
Indigo Vinken	15,- p st bij 5 stuks
Mexikaanse Nonpareils, mannen	17,50 p st
Grijze Rijstvogels	7,- p p bij 10 paar
Brillenvogeltjes	25,- p p
Rode Kardinalen, mannen	30,- p st
Rode Kardinalen, poppen	35,- p st
Roodbekwevers, op kleur	
8,- p p bij 3 paar	6,- p p
Oranjewevers, op kleur	
12,- p p bij 10 paar	8,- p p
Napoleonwevers, op kleur	
12,- p p bij 10 paar	8,- p p
Dottergale Wevers, op kleur	
12,- p p bij 10 paar	8,- p p
Grote Textorwevers, op kleur	
15,- p p bij 5 paar	12,50 p p
Dominikaan Whidahs, op kleur	
14,- p p bij 5 paar	11,- p p
Paradijs Whidahs, op kleur	
15,- p p bij 5 paar	12,30 p p
Japanse Meeuwjes	9,- p p bij 10 paar
Zebravinken, grijze	7,- p p bij 10 paar
Zebravinken, beige/bruine	
8,- p p bij 10 paar	7,- p p
Zebravinken, masker	
14,- p p bij 10 paar	12,- p p
Zebravinken, wit	11,- p p bij 10 paar
Zebravinken, zilvervleugel	
15,- p p bij 10 paar	12,- p p
Roodkop Gould Amadines	80,- p p
Gordel Grasvinken	40,- p p
Ceres Amadines en Binaen Astrilden	35,- p p
Diamantvinken	55,- p p
Spitstaart Amadines	35,- p p
Goudvoorhoofd Bladvogel	40,- p st
Kala Bulbul en Witoor Bulbul	15,- p st
Roodoor Bulbul	16,50 p st
Afrikaanse Glanspreeuw	18,- p st
Soldaten Spreeuw	25,- p st
Oever Mayna	15,- p st

Shama Lijster	50,- p st
Shama Lijster, op volle zang	60,- p st
Witkuif Gaai, uit buitenvol.	45,- p st
Witkeel Gaai, uit buitenvol.	40,- p st
Roodsnavel en Geelsnavel Kitta	100,- p st
Fairy Bluebird (Irena Puella)	200,- p p
Fairy Bluebird, mannen afz.	145,- p st
Fairy Bluebird, poppen afz.	100,- p st
Zwartblauwe Gaai	200,- p st
Groene Jachtekster	200,- p st
Mexikaanse Langstaart Gaai	200,- p st
Grote Gele Troupialen	125,- p st
Witwang Touraco	200,- p st
Grote Geelborst Toekan	600,- p p
Carolina Duiven	70,- p p
Senegal Duiven	30,- p p
Australische Kuifduiven	80,- p p
Australische Bronsvleugel Duiven	130,- p p
Ala Blanca Duiven, zeer zeldzaam	150,- p p
Diamant Duiven	18,- p p
Zilver Diamant Duitjes	60,- p p
Grasparkieten	6,50 p p
Albino, Lutino, Deense Bonte Park.	12,- p p
Violet Parkieten	18,- p p
Agapornis Rosicollis	35,- p p
Tovs Parkieten	50,- p p
Tui Parkieten	60,- p p
Muis Parkieten	35,- p p
Roodkop Parkieten	80,- p p
St. Thomas Parkieten	50,- p p
Yendaya Parkieten	120,- p p
Vuurvleugel Parkieten	60,- p p
Nandaya Parkieten	70,- p p
Halshand Parkieten	25,- p p
Gevlekte Gele Halshand Parkieten	wachtende
Grote Alexander Parkieten	100,- p p
Pruimkop Parkieten	40,- p p
Bourks Parkieten	75,- p p
Roodrug Parkieten	75,- p p
Turquoise Parkieten	90,- p p
Valkparkieten	37,50 p p
Bonte Boertjes (Dwerg Papegaaien)	14,50 p st
Derbyan Parkieten	300,- p p
Pennant / Blaskop Rosella / Elegant / Splendid Parkieten	prijs op aanvraag
Malabar Parkieten	160,- p p
Geelmantel Lorri	275,- p p
Purpernek Lorri	400,- p p
Rodere Lorri	400,- p p
Grijze Roodstaart Papegaai met garantie op spreken	150,- p st
bij 3 stuks	140,- p st
Grijze Roodstaart Papegaai, handtam, met garantie op spreken	180,- p st
Blauwvoorhoofd Amazone	135,- p st
Geelvoorhoofd Amazone	135,- p st
Dubb. Geelkop Amazone (Mexico)	150,- p st
Roodkop Amazones	wachtende
Kleine Oranjekui Kakatoe	175,- p st
Middel Oranjekui Kakatoe	200,- p st
Molukken Kakatoe	400,- p st
Middel Geelkui Kakatoe	200,- p st
Grote Geelkui Kakatoe	400,- p st
Grote Witkui Kakatoe	350,- p st
Zwarte Palmkakatoe	prijs op aanvraag
Edelpapegaaien	wachtende
Geelblauwe Ara's	450,- p st
Rode Geelvleugel Ara's	450,- p st
Groenvleugel Ara's	300,- p st
Soldaten Ara's	500,- p st
Hyacinth Ara's	wachtende
Grote Java Beo, sprekend	300,- p st
Middel Beo	75,- p st
Chinese Dwergkwartels	14,- p p bij 5 paar
Chinese Dwergkwartels, hennen	12,- p p
Rode Boskwartels	20,- p p bij 5 paar
Witte Japanse Regenkwartels	18,- p p
Zilver Chinese Dwergkwartels	35,- p p
35,- p p bij 5 paar	30,- p p
Blauwe Schubbekwartels	120,- p p

Verder kunnen wij U aanbieden:
Mooie kleine Capucijner Aapjes 150,- p st
Kleine Eekhoornaapjes 95,- p st
Kleine Groene Meerkataapjes 140,- p st
Kleine Rhesusaapjes 185,- p st
Blauwe Pauwen - Gele Goudfazanten - Kruisling
Bos x Koningsfazant - Lady Amherst - Glans -
Nepal - Tenebrosus - Horstfield Fazanten - Kroon-,
Juffer- en Sariskranen.

WIJ ZIJN GEINTERESSEERD IN ALLE SOORTEN SIERDUIVEN.

Wissel

De